

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Tolvajok és tolvajfogások.

Irtó: Horváth István dr. ny. járásbíró.

Régi krónikák feljegyzései szerint Angliában Nagy Alfréd király idejében (uralk. 871–901.) oly nagy volt az emberek becsületessége s oly szilárd a jobbiztonság, hogy aranyreteszeket lehetett volna aggatni az ut melletti fákra és senkinek eszébe nem jutott volna azokhoz nyulni. Ezek az ideális állapotok — ha ugyan tényleg léteztek s nem csupán a krónikás agyrémei voltak — már rég megszűntek. A nagy gazdasági fellendülés, az emberek élvhajhászata, a tömegnyomor, a munka nélkül való megélés és hirtelen meggazdagodás vágya képezik nagyjából az okokat, mely a lopások számának s arányainak óriási emelkedését okozták s a fiatalokukat is az enyém és tied közti különbség figyelmen kívül hagyása, a tolvajlás ösvényére vezették. A bűncselekménynek talán fele ennek a bünfajtának rovatába esik.

A lopást ma egyesek valóságos iparággá fejlesztették, melynek megvannak a maga külön szabályai és elvei; a czéhbeli nagy tolvajok szinte remékelnek a lopások új meg új trükkjeinek, fogásainak kieszelésében és egyes betöréses lopások a modern technika és a furfang minden lehető eszközeit veszik foganatba, hogy az évtizedekkel ezelőtt lehetetlennek látszó kasszafurásokot, boltbetöréseket sikerre vigyék. Igaz ugyan nagyban s általánosságban a közmondás, hogy az alkalom szüli a tolvajt, mert köztudomású dolog, hogy vásárok, bucsuk, nagy felvonulások mindenkor bőséges aratást hoznak az erre az alkalomra odasereglő hivatásos zsebtolvajoknak; de az igazi vérbeli tolvaj nem elégszik meg az így időnkint önként kínálkozó alkalommal, hogy a zavarosban halászhasson, hanem ő maga készíti magának elő a talajt, hogy megdézsmálja mások vagyonát.

Ezért, a tolvajok és segédek, orgazdáik nagy iskolázottságával és felkészültségével lépést kell tartani a közrend és vagyonbiztonság őreinek is, hogy sikeresen felfedezhessék a tolvajczéh világosságkerülő aknamunkáját.

Mert a nyomozás sikerre csak úgy vezethet, ha a nyomozó közegek tanulmány tárgyává teszik azt a módszert, agyafurtságot és furfangosságot, melyet a vagyon-

biztonság ez ellenségei veszélyes foglalkozásuk üzésében rendszeresen követnek.

A nyomozás nehéz, sokszor nagy fejtörést, türelmet és éleseszűséget, körültekintést igénylő munkájának érdekében akarom e cikk keretében rövid vázlatban ismertetni a tolvajlások egyes fajait s az arra való előkészületek és segédeszközök némely tanulságos mozzanatait, mert a ki eredményesen akar leleplezni egy tolvajbandát, annak előbb tisztába kell jönnie a «tolvajmesterség» minden csinja-binjával.

A hozzá nem értő laikus ember előtt megoldhatlan rejtélynek tűnik fel, hogy tünhetett el az ő holmija és még titokzatosabbnak találja, mikép lehet a tettesek nyomára jutni.

A szakavatott kriminalista, rendőr, csendőr vagy detektív azonban a szükséges felvilágosítások után hamarosan tisztában van, milyen utat kell követnie, hogy a lopás elkövetőit kiderítse. A helyszínén megtartott szemle a káros féltől szakszerű kérdéseire nyert felvilágosítások, esetleg valamely véletlenül ottfelajtott bűnjel szolgáltatják neki az Ariadne-fonalat, mely végre is célhoz vezet. Ha pedig ezek nem alkalmasak a tettes kiderítésére: úgy a legtöbb esetben a lopott holmi elidegenítése, a zsákmány értékesítése lesz a tettes vagy segédjeinek árulójává. Sok-sok esetben a lopás elkövetői örökre homályban maradnának, ha mohóságuk nem vinné rá az elorzott dolog (pénz, főleg a bankó, melynek száma és sorszáma van, értékpapír, mely ugyanily jelzéssel bír, ékszer, óra, láncz, ruha, névjelző betűkkel stb.) értékesítésére, illetve kiadására, elzalogosítására. Ezért bír nagy fontossággal a lopott holmi pontos, részletes, tüzetes leírása, hogy azokról zálogházak, bankok, takarékpénztárak, ékszerészek, ószeresek esetleg értesíthetők legyenek vagy e helyeken a lopott holmik felől puhatolások történhessenek. — Az avatott ügyes nyomozó rövidesen képet alkot magának, egy vagy több egyén követte-e el a bűntényt, idegen vagy a helyi körülményekkel ismerős házitolvaj, cseléd vagy más hozzátartozó (esetleg családtag) volt-e a tettes? Ez irányban felette fontos megtudakolni, hogy az eltűnt tárgy (pénz, ékszer vagy valamely más rejtett, zárt helyen őrzött dolog) birtokáról kiknek lehetett a tulaj-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszereket általánosan
elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

donoson kívül tudomásuk és jelentőséggel bírhat esetleg az a mód is, a hogy a lakásba bejutott, vagy abból kijutott, mert ezzel a tettes elárulja esetleg, hogy a helyi viszonyokkal jól ismerős, a lopott dolog hollétéről tudomása van; a tolvaj tehát vagy elbocsátott cseléd, alkalmazott vagy más, a károsult fél vagyoni s egyéb belső intim dolgaiba beavatott személy lehetett!

De térjünk át a dolog velejére s lássuk, miként is folyik a tolvajmesterség üzeme!

Legelső teendője az alapos terepszemle, vagyis a lopási alkalomnak kipuhatólása, a hely, idő, szomszédság, a lakók kikémlelése. Hogy sikeresen, s a tettenérés veszélyének elkerülésével operálhasson, a hivatásos tolvaj kikutatja, illetve segédeivel kiszimatoltatja a helyiséget, hol lopni szándékozik, a ki- és bejutás lehetőségeit, ajtón vagy ablakon hatolhat-e be; a záruk minéműségét (s ha elég alkalma van rá, ezekről lehetőleg mindjárt viaszlenyomatot is szerez magának. A kikémlelésre, hacsak lehet, nem maga megy, hanem segédeit küldi; ezek pedig oly egyének, kik valami tetszetős ürügy alatt férkőznek a meglopandó házába, lakásába; ezer és egy ürügy van, mely alatt befurakodnak a lopás kiszemelt színhelyére; vagy mint koldus kéreget, vagy mint cseléd ajánlja fel szolgálatát, mint kereskedelmi utazó árumintákat mutat be, vagy mint siránkozó gyermek jajveszékelve panaszkodik szülei kegyetlen bánásmódjáról, vagy mint varrónő, mosónő keres munkát, mint könyvkihordó ajánl megvételre könyveket, vagy akár rendőri áruhában valami felvilágosítást kíván a lakás gazdájától vagy a szállodai vendégtől. Rövid pár percz gyakorlott szemének elegendő, hogy a lakás viszonyait, ajtókat, ablakok számát, a lakatok, záruk erősségét s milyenségét kifürkészsze s hacsak módja kínálkozik, a lakatról lenyomatot szerez, hogy ez alapon hamis kulcsot készíthessen magának. Ha a kikémlelés másként nem sikerül, ismeretséget vagy akár szerelmi viszonyt köt a cselédekkel, hogy így jusson a kívánt adatok birtokába s megtudja azt, hogy minő időben volna legalkalmasabb terve megvalósítására; esetleg, hogy mikor van őrizetlenül a lakás. Ha a kikémlelés e módja sem volna lehetséges, belopódzik a házba egy óvtalan pillanatban s elrejtőzve éjnek idején szerzi be a szükséges tudnivalókat a helyiség, lakatok körülményeiről, a legkönnyebb s legveszélytelenebb be- és kijutás lehetőségéről. Sőt, ha a helyzet úgy kívánja, egyik segítőtársát vagy társnőjét elszegődötteti cselédnek, munkásnak, vagy irodai alkalmazottnak, a ki azután kényelmesen és alaposan végzi el a terepszemle fontos munkáját, akár tervrajzot is készít a helyiségekről, megszerzi a kulcslenyomatokat, és kifürkészi a lopás véghezvitelére a legkedvezőbb körülményeket.

Igen könnyű e tekintetben a cigányok helyzete, kik mindig bandaszerűen dolgoznak, tehát a kikutatást könnyűszerrel végezhetik s mindenféle gyanút nem keltő ürügyekkel férkőznek a földmives nép lakásába; pl. az öreg cigányanyóka kártyát vet a menyecskének, a serdülő parasztlánynak, vagy a tenyérből jósol, vagy a beteg szarvasmarhát kuruzsolja. Bár ez egyuttal keresetmód a cigánynál, mégis ez csak mellékes dolog s tulajdonkép csak tetszetős ürügy, hogy a házat s tájékát feltűnés nélkül kikémlelje s ezt a véghezviendő lopásnál hasznosítsa.

A kikémlelésen kívül vannak még további előkészületi teendők is, melyek a tervezett lopás sikerének szintén feltételeit képezik. Így pl. a véghezvitel némely akadályainak elhárítása, a talaj előkészítése. Pl. a ház éber őrének, a komondornak láb alól eltevése; ennek szokásos módja tudvalévőleg valami mérgezett csaletek vagy zsirba kirántott szivacsnak a házörző ebbel való megetetése (ez a kezelés természetesen főleg faluhelyen játszik szerepet); de ezenkívül még forgásban lévő nőténykutyával is elcsalják (persze éjjel) a házörző kutyát távolabbi helyre s úgy teszik ártalmatlanná.

Az akadályelhárítás rovatába tartozik továbbá a cselédnek, vagy magának a meglopandó áldozatnak a háztól való eltávolítása valami tetszetős ürügy alatt; így pl. egy ismerőse magához hivatja, vagy találkára invitálja egy barátjáné stb.

A gazda távollétében azután a tolvaj zavartalanul «dolgozhat», «operálhat».

A céltudatosan eljáró tolvaj ezenfelül el nem mulasztja kipuhatólni azt sem, hogy X Y uraság mikor utazik falusi birtokára vagy fürdőre, mert az uraság távollétének ideje az ő akciójára a legalkalmasabb időpont.

A terepszemle, kikémlelés és előkészületen felül a gondoskodás főtárgya a municzió, vagyis a kellő tolvajfelszerelés. Ez reá nézve ép oly fontos, mint a katonára nézve a puska, a töltény és a szurony. A tolvajeszközökből rendőri muzeumok (többi közt a budapesti mintaszerű bűnügyi muzeum a főkapitányság souterrain helyiségében, melyet csendőröknek, ha itt időznek, mulhatatlan meg kellene szemlélni) gazdag és felette tanulságos gyűjteményt őriznek.

Álkulcsok, hatalmas feszítővasak, nagy vasfurók dus választéka, kötélhágcsók, vaskampók a végén horoggal (erkélyek megmászására) enyves vesszők templomperhelyek tartalmának kihalászására, üvegeseknél használatban lévő üvegmeteszők ablakok kivágására, csirizzel bevont lemezes papír az ablaktáblák beragasztására, hogy a leváló üvegtáblák zörejt ne okozzanak, tolvajlámpák, álarczok, nemeztalpu könnyű cipők a lépések

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországra legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .

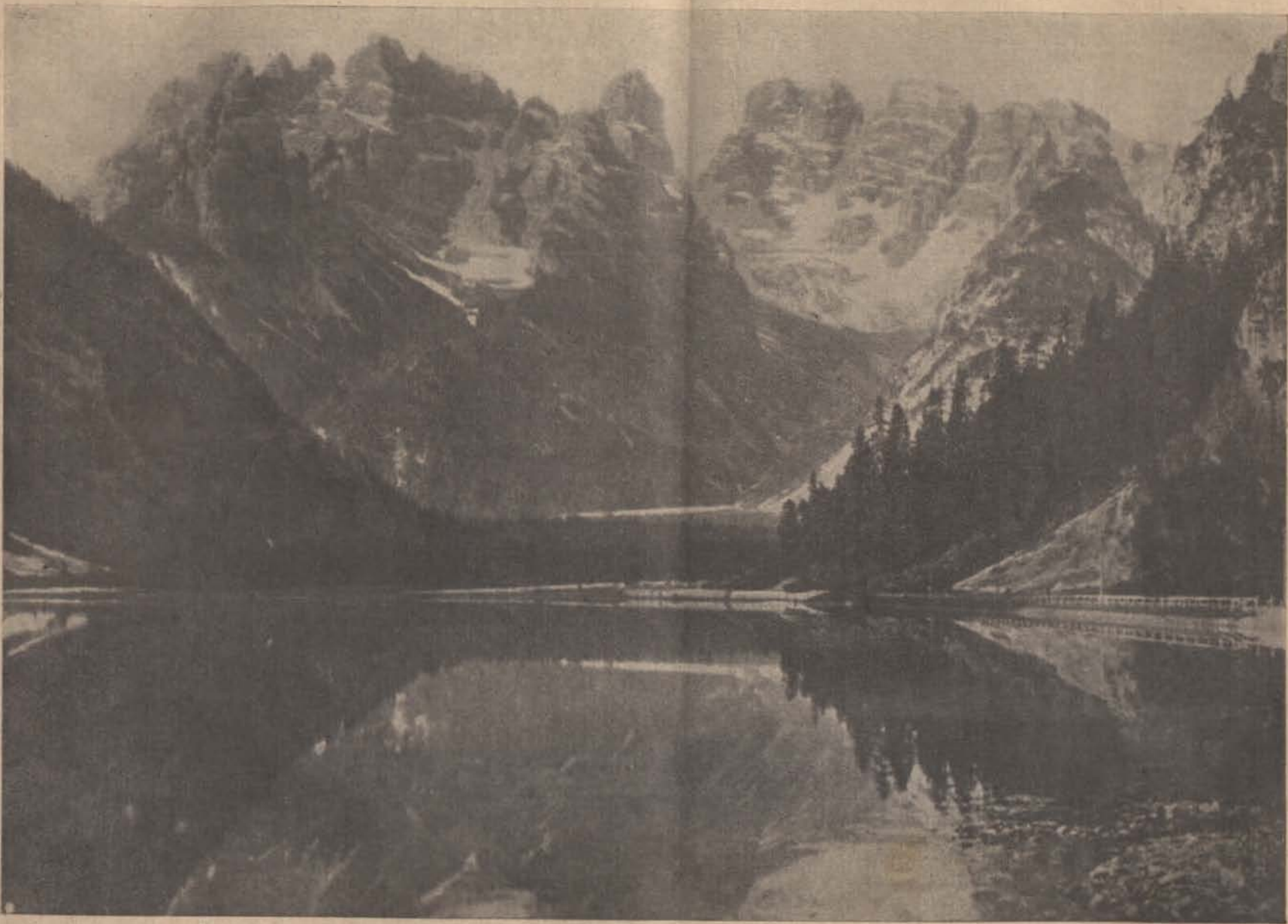
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

A déltiroli harczok színhelyéről. — A Dürzensee a Monte Cristallóval.

A déltiroli harezok színhelyéről. — A Col di Lana vidéke.

tekintélyre vergődött s működése maradandó nyomokat hagyott maga után. Érdekes lesz ezen messze elszakadt hazánkfiairól részletesebben megemlékezni.

Az első, orosz szolgálatban volt magyar orvost *Rietlenger Kristóf* személyében sikerült felkutatnom. Rietlengerről hazai kútfőkben semmit sem találtam. Az orosz források is csak igen keveset tudnak róla. A 16-ik század közepe táján született s tanulmányai befejeztével Angolországban telepedett le. Innen 1600-ban Erzsébet királyné által Boris Godunov czárhoz indított küldöttségben Oroszországba ment. Itt meg tudta nyerni a csár kegyét, a ki azután arra kérte a követség vezetőjét Sir Richard Leát, hogy Rietlengert a csár udvaránál hagyja. Egy az orosz állami levéltárban őrzött levelében Lea a legnagyobb elismerés és dicséret hangján szól Rietlengerről, mint a kinek érdemeit már 26 év óta ismeri. Bussau Konrád, a ki Rietlengert személyesen ismerte, azt írja róla kézirati krónikájában: «A magyar születésű Rietlenger Kristóf igen tapasztalt férfit és ügyes orvost, e mellett számos nyelvet ért.» Egyik-másik orosz forrás (Petrejus, Chilkow) *Richtinger*-nek vagy *Ryting*-nek nevezi «a magyar születésű udvari orvost», de helyes neve Rietlenger. Közlebbi adatokat nem találni róla.

A XVII-ik század orosz orvosai közt, kik legnagyobb-részt idegenek voltak, több magyart nem találunk. Csak a XVIII-ik században kezdik ismét fölkeresni magyar orvosok a czári udvart. Ezek nagyobb-részt oly magyar orvosok, kik tanulmányaik végeztével a külföldön telepsznek le s tesznek szert hírnévre, a mi azután a csár-ko tanácsadóit arra bírja, hogy egyik-másik hiresebb honfitársunkat az orosz udvar szolgálatába hívják. E század hires magyar-orosz orvosai közt említésre méltók *Gyöngyössy Pál*, *Paecken Keresztély* és *Keresztúry Ferencz*.

Petényi *Gyöngyössy Pál*, kit egy, a hires orvosok életrajzát tartalmazó gyűjteményes munka, a «Biographisches Lexikon der hervorragenden Ärzte» (II. kötet 710 oldal; Bécs 1885) *Guyongossi*-nak s holland születésűnek mond, Kassán 1707 április 26-án született. Atyja elébb a kassai helvét hitvallásnak lelki pásztora volt, később (1724) hazájából kiűzetvén, az odera-frankfurti főiskolában hittanárá lett. Tanulmányait a debreczeni kollégiumban végezte s azután a leydeni, majd harderwijki egyetemre került, mely utóbbin nyerte el 1753-ban orvostudori rangját. Rövid idő múlva Erzsébet czárnő udvari orvosa: Boerhaave Kauw Ábrahám ajánlatára Pétervárra hívták meg a tengerészeti kórház orvosának. E mellett a kórházi tanfolyamok vezetését is rábízák. 1766-ban Katalin czárné udvari orvosává nevezte ki és mint ilyen működött élete végéig. Hogy mikor halt meg, azt nem tudjuk, de hogy 1769-ben még élt, azt egy másik, Oroszországban élt magyar orvosnak, Paeckennek Weszprémi István debreczeni fizikushoz intézett leveléből tudjuk, melyben arról van szó, hogy Gyöngyössy életunságból eredő melancholiába esett, mely teljesen megfosztotta a kiváló műveltségű férfiút értelmétől. Gyöngyössy nemcsak kitűnő orvos, de egyszersmind jeles nyelvész is volt. A pétervári császári könyvtár számos, a keleti nyelvekkel foglalkozó és kiváló becsű kéziratát őrizi. A régi magyar orvosokra vonatkozó általános összeállított ikonográfiában Gyöngyössy két igen szép kivitelű arcképét volt alkalmam feljegyezni. Az egyik, mely magyar rézmetsző, Szt.-Páldi műve, 1744-ben lett kiadva Leydenben, s latin

és holland szöveggel van ellátva. A másik, mely már orosz öltözetben ábrázolja, igen szép rézmetszetű mellkép és Fritzsch C. F. amsterdami festő s rézmetszőtől való. (1753.)

Paecken (Pecken) Keresztély Rozsnyón született 1731 febr. 3-án. Atyja, a ki Poroszországból vándorolt be, gömörmegeyi főorvos volt. Wittenbergában és Halleban végezte tanulmányait és 1751-ben lett orvostudor. Azon reményben, hogy az 1747-ben meghalt atyja által birt megyei fizikatust elnyeri, visszatért hazájába; de miután ezt időközben Balassa gróf közbenjárására Bél Mátyás, a hires történéss fia, János kapta meg, ismét elhagyta szülővárosát és az orvosok akkori Mekkájába, Oroszországba ment. Itt mint katonarvos kezdte pályáját, melyen rohamosan haladt előre. 1760-ban a pétervári katona-kórház első orvosa lett, egyuttal megbizatván a bonczani és sebészeti előadásokkal is. 1764-ben orosz államtanácsosi rangot kapott. Szaktudománya terén igen nagy irodalmi tevékenységet fejtett ki; orosz nyelven irt «Házi gyógyszer-tára» számos kiadást ért. Paecken 1779 aug. 24-én halt meg Szent-Pétervárott. Örökébe fia, Mátyás lépett, a ki az első, Moszkvában alapított állandó klinika életbeléptetése által kiváló érdemeket szerzett magának Oroszország közegészség-ügye körül.

Harmadik, a XVIII. században Oroszország földjén működött orvos honfitársunk *Keresztúry Ferencz*. Keresztúry Sárospatakon született 1735 május 28-án. Már 1762-ben ott találjuk őt Moszkvában, mint az ottani kórházi főiskola növendékét. Csak 1784-ben nyerte el orvostudori rangját, de már 1771 óta működött mint a boncztan és a sebészet tanára. Keresztúry a legkeresettebb s legtekintélyesebb moszkvai orvosok közé tartozott s különösen az 1770—71. évi járványok idejében fejtett ki áldásos működést. E mellett szakirodalmi téren is kitűnt. Meghalt 1811 febr. 16-án.

A 19-dik század folyamán már mindinkább ritkábbak az esetek, hogy magyar orvos Oroszországba ment volna. 1810 körül megindult ugyan Magyarországon is amaz, egész Európában lábrakapott mozgalom, mely az orvosokat Oroszország felé térítette, de ennek csakhamar véget vetett az 1810 április 10-én kiadott helytartótanácsi rendelet, mely szerint az Oroszországba kivándorolni szándékozó orvosoknak utlevelet kiadni nem szabad. E rendeletet azonban ugyanez év nov. 14-én visszavonták, de azon módosítással, hogy a kivándorlás engedélyének megadását eszentül esetről-esetre Ó Felsége tartja fenn magának. Ez időben vándorolt ki *Márkus Sándor* honfitársunk is, a ki később mint Miklós csár nejeinek udvari orvosa és mint az országos orvosi főbizottság elnöke működött.

KÉPEINKHEZ.

A déltiroli harcok szinteréről.

A déltiroli győzelmes harcok fényes betűkkel lesznek beírva ennek a rendkívüliségekben oly gazdag világháborúnak történetébe. Méltán sorakozik hős csapatainknak ezen a területen végrehajtott kiváló teljesítménye a montenegrói Lovcsenhegy bevétele mellé, de méreteiben még azt is messze tulszárnyalja. Az emberiség évszázadokra visszamenő harcaiban alig találunk egyet-kettőt, amelyek összehasonlíthatók volnának az emberi

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfuvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrcs kő-lőnős, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsesrelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

A déltiroli harcok színhelyéről — Szállító katonák egy hadtáp-állomásor.

erőnek és tehetségnek itt kifejtett rendkívüliségével, amelyben nemcsak az ellenséget s az ellenségnek mesterséges uton előállított védműveit kellett hős csapatainknak legyőzniök, hanem, — hogy ezt megtehessék — elébb a természeti akadályok fokozatosan emelkedő nehézségeit kellett eredményesen leküzdeniök.

Azt a rendkívüli erő kifejtést, azt a kitartó, ernyedetlen és legnehezebb emberi tevékenységet megkövetelő teljesítményeket, az égbemeredő, kopár sziklacsucoknak minden tehetségük megfeszítése mellett történt megmászását, vad hegyi patakokon, bozotos, szakadékos hegyi terepeken való keresztül töréseiket, amelyeket itt harczoló csapataink oly bámulatos erővel és lendülettel s oly rövid idő alatt véghezvittek, az író alig képes csak megközelítő részletességgel is ismertetni. Hiszen csak egy pillantást kell vetni képeinkre, amelyek pedig csak egy kis részét mutatják az említett küzdelmes területnek, máris képzeletünkbe rögződnek az ottani hadviselésnek ezer és ezerféle változatban jelentkező rendkívüli veszélyei és nehézségei.

A vieregereuthi fensiktől a Caldonazza tó környékén elterülő magaslatokig, ahol az osztrák-magyar csapatok az olaszok jól kiépített erődítményeit elfoglalták, majd innen hegyeken, völgyeken keresztül vonulva az arsieriói és asiágói páncél- és záróművekig, amelyeket egymásután szétzuztak, leromboltak és pozdorjává törtek, — igen nehéz harcokat vívtak csapataink. De mert a vezetés kitünő, — a haubitczok, mocsarak és a híres 30 és felesekkel való tüzérségi előkészítés pedig oly hatalmas volt, hogy az ellenség pillanatokig tartó gyenge sikerrel is csak imitt-amott kísérhette meg az ellenállást, — éppen az évforduló napjaiban oly erőteljes csapást mértünk az olaszokra, hogy teljesen elment a kedvük az évforduló tervezett megünnepelésétől.

HIREK.

Adományok. A Deák Gyula őrnagy parancsnoksága alatt levő, cs. és kir. XI. számú tábori csendőr kordonparancsnokság, nevezett őrnagy gyűjtése alapján, 363 koronát küldött be hozzánk, a létesítendő csendőrségi internátus javára. Adakoztak: Deák Gyula őrnagy 30, Novancan Alajos cs. kir. csendőr őrmester, Simkó József, Hornyák Mihály, Decker Rezső, Vitányos András, Kneisz Rafael, Hosszu László, Kardos Ferencz, Horváth Lajos, Ádám Dániel, Nagy József, Polonyi Pál, Bende Károly, Vincze János, Németh György, Gaál Károly csendőr c. őrmesterek, Csesnek György, Pakot Sándor, Szabó Miklós, Kerekes István, Lázár Mihály, Reichert János, Hévízi József, Nagy Bálint, Gügyella Ignác és Santolic József népfőlkelő pótcsendőrök 10—10, Kerekes Ferencz Gyuricsek László és Laki József népfőlkelő pótcsendőrök 6—6, Morovecz Tamás, Potok Viktor, népfőlkelő pótcsendőrök 5—5, Horváth József, Bányai Mihály, Antózi Antal és Glosz Ferencz népfőlkelő pótcsendőrök 4—4, Szabados József, Horváth György és Liptai Lajos csendőr c. őrmesterek 3—3, Németh János csendőr c. őrmester, Orbán Péter, Lénárt István, Miskolczi János, Kalló Mihály népfőlkelő pótcsendőrök, Herczeg Béla, Barta Ferencz, Beles Károly, Szabó István lovászok és Hados József tisztiszolga 2—2 koronát. — Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

Dicső elismerések. A cs. és kir. bánáti körletparancsnokság, a II. számú csendőrkerület állományában Balácsi Lajos II. cs. c. őrmestert, Greski Lázár, Nagy Ferencz IV. és Somoskövi Eerencz csendőröket, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért, továbbá Szakács József őrzetető c. őrmestert, Páli János, Mellen Mihály, Kiss Dénes, Pálhegyi Albert, csendőr c. őrmestereket, Papp Ferencz I. és Baranyai István csendőröket pedig kitünő szolgálataik elismerésül, dicsőő okirattal tüntette ki.

A cs. és kir. 19. gyalog hadosztály parancsnokság, a II. számú csendőrkerületbeli Gaertner Mihály őrzetető c. őrmesternek és Szabó Jeremiás őrmesternek, a tápvonal utak gyökeres helyreállítása körül tanusított buzgalmuk, ésszerűség és erélyességükért, a legmagasabb szolgálat nevében, köszönetét és elismerését fejezte ki.

Kérelem. A szátkai őrsparancsnokság felkéri az 1913. évben a szátkai őrsön szolgált Jani József és Szigeti István csendőröket, esetleg ha a harczterén volnának, őrsparancsnokságukat, hogy a nevezettek által 1913. április 13-án megrendelt arckép elküldhetése végett, tartózkodási helyüket közölni sziveskedjenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Anglia háborúi. A legutolsó angol-bur háború idejében történt, hogy a «Matin» című lap a következőket írta: «Angolország hetvenhat év alatt negyven háborút viselt, még pedig 1854-ben Oroszország, 1841., 1849. és 1878-ban Afganisztán, 1841., 1849., 1856. és 1860-ban Khina, 1845. és 1848-ban a sikk-ek, 1845., 1851 és 1877-ben a kafferek, 1850., 1852. és 1885-ben Birma, 1857—1877-ben kilenczszáz az indusok, 1864., 1873., 1896-ban az asantik, 1867-ben Abesszinia, 1852-ben Perzsia, 1878-ban a zuluk, 1879-ben a basutók, 1882-ben Egyiptom, 1894., 1896, 1899-ben a szudániak, 1890-ben a Zanzibar, 1894-ben a matabélék, 1881., 1899-ben a burok ellen. Mindezeknek a véres háborúknak mozgató rugója az angol kalmárnép végtelen vagyonszerzési vágya! Ma persze a «Matin» egészen más véleményen van Angliáról.

Húsevő papagályok. Hogy a papagály növényevő állat, az közismert dolog s bizonyára kevesen tudják s akarják is elhinni, hogy ez a madár megfelelő körülmények közt teljesen elvadulhat úgy, hogy húsevő állattá is lehet. Pedig a dolog így van, a mit beszédesen bizonyít az Ausztráliában honos Kea (Nestor notabilis) néven ismert papagályfajta, a mely máig növényevőből húsevő madárrá vedlett s ebben a minőségében immár valóságos veszedelme és réme az ausztráliai juhtenyésztésnek. Ebben azonban hibás egyedül csak az — ember. Mert a juhtenyésztésnek Ausztráliában való meghonosításáig a kea is növényevő volt, a mikor azonban ott a juhtenyésztés elterjedt és a neuseelandi nagyvágóhidak környékén ez a madár hűshulladékokhoz jutott, persze megízlelte és utóbb annyira kedvelte, hogy egészen rákapott a húsvésésre és ma már — ha egyébként nem jut a húshoz — megtámadja a fiatal bárányokat is és rettentés csőrével agyonvágja és megeszi, sőt immár többiben megfigyelték azt is, hogy élő bárányt is magával ragadott az erdőségbe, akár csak a nagy sas — és ott végzett áldozatával.

HEGEDÜ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művészesen javít.

Arjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Csodaerős, tiszta hangu

TAROGATÓ ősrégi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Fuvolák, szitárak stb. Harok. Javítás/műterem stb.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Gyimesi vadvirág. Az a körülmény, hogy anyjának hadisegélyre igénye van-e, levele alapján itt el nem bírálható. Az eljárásra nézve lapunk múlt évi 45. számában «Nyugdíjas» jelige alatt adott üzenetünkben némi útmutatást találhat.

Polg. ügy. 1. Közhasználatra nem jelent meg. 2. Bármelyik bank vagy takarékpénztár felvilágosítással szolgál.

Avarfű. A hivatkozott rendelet tartalmát nem ismerjük s így azt sem tudjuk, hogy kérdéseit mire vonatkoztatja.

B. J. Predeal. Kitüntetések a közvetlen előjárók hivatalból tett javaslata és véleményezése alapján adományoztatnak. Azt tehát kérelmezni nem szabad.

Á. F. Kérelmével forduljon a m. kir. erdőéri szakiskola igazgatóságához Királyhalom (Csongrád m.).

K. J. Utmesteri tanfolyamok és kinevezések a háború tartama alatt szünetelnek. Egyebekben forduljon a legközelebbi államépítészeti hivatalhoz.

Ö. B. népfelkelő. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Kendifa. 1. 12 évi tényleges szolgálat után. 2. Igen. 3. Arany érdemkereszt, koronás ezüst érdemkereszt és ezüst érdemkereszt után, az alap kamatjövödelméhez képest.

Lomnicz 44. Ujbóli felülvizsgáltatását, illetőleg ténylegesítését a csendőr-kerületi parancsnokságtól kérje.

Duna. 1. Szolgálati szabályzat a mérvadó. 2. Nem.

Á. L. Galgóczy. Felülvizsgálata után felségfolyamodványban kérheti.

84—51. Gy. 1. Kérdését nem értjük. 2. Nem közölhető.

Hóvirág 7. Ténylegesítésre nem számíthat.

N. D. Zernest. Nincs igénye.

Darocz. 1. Végkielégítés illeti meg, miután a hadiév nem számítható be. 2. Ha a megszakitás 30 napot meghalad, nem.

M. L. 1916. Éjjeli idő. A meghatározásnál mindig a déli 12 óra veendő alapul.

22. Amennyiben a megszakitás tényleg 30 napnál nem több, úgy beszámít. 2. Alig hiszszük.

V. J. népf. szkv. és Temetvényi vár. Nézetünk szerint nem.

B. J. M. Hermány. 1. Nem. 2. Nem számítható be s így a kérelem is czéltalan.

H. J. I. Szolgálati ügy; forduljon szakaszparancsnokságához.

Ny. Az 1916. évi május 30-án kelt 160576/16. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében nem népfelkelési szemleköteles. Nyugdíjokmányát erre hivatkozással kérje vissza, esetleg a nyilvántartását eszközlő pótszárnyparancsnoksághoz forduljon.

Ü. Z. R. 1. Szolgálati uton írásban kell kérni a kerületi parancsnokságtól. 2. Utmesteri tanfolyam és próbaszolgálat a háború alatt szünetel.

J. J. 1. Sorsjegye nem nyert. 2. Érettségi bizonyítvány alapján az akadémia három évfolyamának elvégzése.

1000. 2. Nézetünk szerint díjtalan gyógykezelésre van igénye. 2. Az eljárást nem ismerjük.

Vitalkozók. Zászlós a magasabb reudfokozat.

H. P. népf. Igal. Behívása jogos volt. Ténylegesítésre nem számíthat.

Bácskai csendőr. Sorsjegye nem nyert.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Ő cs. és kir. Fensége Ferencz Salvator Főherczeg ur, a Monarchia Vörös-Kereszt Egyleteinek védnökhelyettese

Ő császári és apostoli királyi Felsege nevében

a hadiékítményes tiszti diszjelvényt adományozta:

Tolcsvai Nagy Gábor cs. és kir. altábornagy, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének és

Fery Oszkár cs. és kir. vezérőrnagy, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőhelyettesének, továbbá:

a hadiékítményes II. osztályu diszjelvényt:

Lorántházi és zágorhidai Loránth Dénes,

Rómay Béla,

Kiss László,

Bariss Árpád,

Pfeiffer Károly ezredeseknek,

Almásy Zsigmond alezredesnek,

Borhy Sándor,

Simonyi és varsányi Simonyi József,

Ettrekarcsai Lukács Ákos,

Petrovinai Pekri József,

Kovács Károly őrnagyoknak,

Czékus László,

Muzsaji és vittnyédi Vittnyédi József,

Ilerkély Gyula,

Soltész Imre,

Szopkó Győző,

Raschel Lambert,

Dr. Konkoly Iván,

Boros Lajos századosoknak és

Preidt Gábor százados-számvivőnek. továbbá:

a hadiékítményes ezüst diszérmet:

Sipos Antal, Kalló Péter, Bardócz Salamon, Farkas János III., Fazekas Lajos, Menyhárt János és Ravasz Ferencz járásörmestereknek, Török István, Kárpáti Sámuel, Gonda Ferencz és Vértesi István törzsörmestereknek, Szepessy Jenő, Radics Sándor, Simon József, Mészáros Sándor, Illing Béla és Kulcsár József őrmestereknek, továbbá:

a hadiékítményes bronz diszérmet:

Madácsy Lajos, Ferencz István, Dobó János, Pelle Pál, Hevesi Mihály, Rácz Lajos I., Baronits József, Borka Gyula, Janek József, Podkoniczky György, Csémi Lajos, Záhorszky István őrsvezető cz. őrmestereknek, Péterfi József, Dénes Pál, Dancsu Miklós, Sipos Imre csendőr cz. őrmester II. altiszteknek, Ferencz Boldizsár, Lajos Dénes, Bereczki András, Józsa Lajos, Szücs Bálint, Nagy Mihály, Gábrriel Gyula, Józsa László, Huszár János, Janka Gyula, Pintér Géza, Vas István, Komáromi Vilmos, Vörös István, Gombkötő Antal csendőr cz. őrmestereknek, Vigh Lajos, Domonkos Kálmán, Harmati Sándor, Sándor János, Kurucz György, Barnák József, Bak István, Tóth Márton, Kiss István, Südi Ferencz, Fonád János, Ujvári István, Kiss János, Tóth József, Csoka István, Kondor László, Balala János, Horváth János, Gerencsér István, Surányi János és Schwarzenberg Rezső csendőröknek.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik clismeréseül:

Stenszky Lajos, egy dandár-parancsnokságnál beosztott I. számú csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak,

Huszár Ágoston, III. és

Bertalanffy Dezső, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagyoknak, mindketten beosztva egy szállásmesteri osztálynál.

O császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

Gergelyfi János őrsvezető cz. őrmesternek az I.,

Zsarkó Imre őrmesternek, a II.,

Konkoly Béla és

Médi Gábor őrsvezető cz. őrmestereknek,

Dalmadi István és

Tóth György csendőr cz. őrmestereknek, a III.,

H. Szücs János őrsvezető cz. őrmesternek,

Bednár István és

Plackinger Győző csendőr cz. őrmestereknek, a IV. és

Érdi László csendőr cz. őrmesternek, az V. számú csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsege által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréseül:

az 1 osztályu vitézségi érem újólag:

Kiss Károly II. csendőr cz. őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Árpástoán János őrmesternek, az I. és

Horváth István őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Miklós János csendőrnek a II.,

Farkas György őrsvezető cz. őrmesternek és

Szabó Benjamin csendőrnek, a VIII. számú csendőrkerületben.

a bronz vitézségi érem:

Keller Nándor és

Hegyi János őrmestereknek és

Jurás József, csendőr cz. őrmesternek, az I.,

Baricz Károly és

Pozsonyi János őrsvezető cz. őrmestereknek, a II.,

Szabó János I. csendőr cz. őrmesternek, a III.,

Kecskés Ferencz őrsvezető cz. őrmesternek, a IV.,

Boldog József őrsvezető cz. őrmesternek, a VII.,

Husi Lajos őrsvezető cz. őrmesternek és

Kulcsár Ferencz csendőr cz. őrmesternek, a VIII.,

Lukács Dénes csendőr cz. őrmesternek, az I.,

Tóth Gergely csendőrnek, a II. és

Kertész Zsigmond csendőr cz. őrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kibédi Sándor járásörmester 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított jó magaviselete, lankadatlan szorgalma és igen jó eredményes tevékenysége, valamint alárendeltjeinek utóbbi időben való helyes vezetése és neveléseért;

Lukács Mihály törzsörmester 29,

Waller Károly törzsörmester 17,

Mester János,

Csergő Imre őrmester 12,

Dénes József őrsvezető cz. őrmester 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó magaviselete, továbbá igen szorgalmas és igen jó eredményű tevékenységeért;

Ferenczi Árpád törzsörmester 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó magaviselete, továbbá szárnyirodai segédmunkási minőségben tanusított dicséretes szorgalma, pontossága és igen jó eredményű működéseért;

Karácson József őrmester 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó magaviselete, valamint szorgalmas és jó eredményű tevékenységeért;

Ivácson József őrsvezető cz. őrmester 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó magaviselete, állandó ügybuzgósága, nagy szorgalma és igen jó eredményű tevékenységeért;

Szilágyi Károly őrsvezető cz. őrmester hosszas csendőrségi szolgálata alatt tanusított szorgalma, eredményes tevékenysége, valamint alárendeltjeinek helyes vezetése és neveléseért;

Antal Illés őrsvezető cz. őrmester, 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított igen jó magaviselete, igen szorgalmas és eredményes tevékenysége, valamint alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért;

Baricz Sándor őrsvezető cz. őrmester 14,

Jankó György őrsvezető cz. őrmester 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított lankadatlan szorgalma, eredményes tevékenysége, valamint alárendeltjeinek helyes nevelése és vezetéseért.

Zsigmond Ferencz őrsvezető cz. őrmester 15 évet, meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított jó magaviselete, dicséretes ügybuzgósága és a közbiztonsági szolgálatban kifejtett eredményes tevékenységeért;

Boer József I. csendőr cz. őrmester 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalma és igen eredményes tevékenységeért;

Janka Ferencz csendőr cz. őrmester 12,

Málnási János csendőr cz. őrmester, 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított jó magaviselete, igen szorgalmas és eredményes tevékenysége, valamint alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért és

Lacz József csendőr cz. őrmester 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó magaviselete, szorgalma és eredményes tevékenységeért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kossa Géza, Balázsovics József, Nagy Sándor III., Teller József őrmester, Gényi Mihály őrsvezető cz. ör-

mester és Nagy János III. csendőr cz. őrmester az irodai szolgálatban általában, de különösen a háború alatt a fokozódott irodai teendőknek lankadatlan szorgalommal és pontossággal való lebonyolítása körül tanusított odaadó tevékenységeért, szorgalmáért és kifogástalan magaviseleteért;

Mészáros János I. járásőrmester, a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak általában nagy szorgalommal való ellátásáért, nemkülönben, mint szakaszparancsnok-helyettes, a harcztérre vezényelt szakaszparancsnokának helyettesítésében kifejtett ügybuzgalmáért,

Tremmel János, Gelencsér Pál, Bognár Ernő I. járásőrmester és Staudt Antal őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában, de különösen a háború kitörése óta a sokoldalu szolgálatnak ellátása körül tanusított buzgó és eredményes tevékenységeért.

Kutasi Károly, Varga Pál és Magyar István II. őrsvezető cz. őrmester hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában, de különösen a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak odaadással s nagy buzgalommal történt lelkiismeretes ellátása körül kifejtett eredményes működéséért, valamint őrsének mintaszerű vezetéséért,

Bogár Ferencz őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában, de különösen a háború kitörése óta a felszaporodott irodai teendők végzése körül nagy buzgalommal és pontossággal kifejtett eredményes működéséért,

Kádár József csendőr cz. őrmester hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában, de különösen a háború kitörése óta az abból folyó sokoldalu szolgálatnak nagy buzgalommal és odaadással történt ellátása körül kifejtett eredményes tevékenységeért,

Béda Benjamin őrmester hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen a háború kitörése óta a sokoldalu s felszaporodott irodai munkának pontos, szorgalmas és lelkiismeretes végzése körül kifejtett ügybuzgalmáért és példás magatartásáért,

Pap János II. és Tanai Imre őrsvezető cz. őrmester és Léránt Ferencz csendőr cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított eredményes működéséért, de különösen a háborúból folyó sokoldalu s fontos szolgálatnak minden ágában nagy buzgalommal, pontossággal és fáradságot nem ismerő szorgalommal eszközölt eredményes teljesítéséért.

Hertelendi Lajos és Czigliár Mátvás őrsvezető cz. őrmester, csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen a mozgósítás elrendelése óta folyton szaporodott sokoldalu szolgálatnak nagy buzgalommal és fáradságot nem ismerő tevékenységgel eszközölt végrehajtásával kifejtett hasznos és eredményes működéséért.

Pataki István őrmester hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában tanusított eredményes működéséért, de különösen a háború kezdete óta felszaporodott irodai teendőknek nagy buzgalommal és pontossággal eszközölt lelkiismeretes teljesítéseért, valamint példás magaviseleteért,

Györgydeák József járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén az utóbbi három évben általában, de különösen a háború kitörése óta mint szakaszparancsnok-helyettes, a harcztérre vezényelt szakaszparancsnokának helyettesítésében kiváló szorgalommal s nagy körültekintéssel teljesített buzgó és eredményes működéséért,

Bognár Jakab, Vida István és Horváth Lajos I. járásőrmester, a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak általában nagy szorgalommal való ellátásáért, nemkülönben mint szakaszparancsnok-helyettes, a harcztérre vezényelt szakaszparancsnokának helyettesítésében kifejtett kiváló ügybuzgalmáért;

Mihalkovics István őrsvezető cz. őrmester a hajmás-kéri fontos tábori-őrsnek, a háború kitörése óta minden irányban való pontos, megbízható és lelkiismeretes vezetéséért,

Szirmai Károly törzsőrmester, és Bartos Sándor őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában kifejtett hasznos működéséért, nemkülönben az irodai teendőknek szorgalommal és pontossággal eszközölt végzéseért, valamint a háború kitörése óta felszaporodott irodai munkának gyors és lelkiismeretes teljesítéseért,

Horváth Pál III. őrmester, Szabó István III., Belső Vendel, Székely Ferencz őrsvezető cz. őrmester és Honao János csendőr cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a háború kitörése óta felszaporodott sokoldalu szolgálatnak ellátása körül nagy szorgalommal és pontossággal kifejtett eredményes működéséért és a négy első őrsének rendbentartása és alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért. Béla Mózes őrsvezető cz. őrmester a Morel Miklós és neje esibraki lakosok sérelmére 1915 III/7-én elkövetett rablógyilkosság tettesének ügyes, szakavatott s helyes irányban vezetett nyomozással történt kiderítése és az igazságszolgáltatás kezébe juttatásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Veres András őrsvezető cz. őrmester,
Gedeleán Győző csendőr cz. őrmester 8,
Vojvoda Simon,

Ferenczi Mihály csendőr cz. őrmester, 7 évet meg-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynek a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intévények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

haladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított igen jó magaviselete, buzgósága, eredményes tevékenysége, alárendeltjei; illetve fiatalabb bajtársainak igen előnyös befolyásolása és vezetéseért.

Baksai József őrsvezető cz. őrmester 7,

Simon Simon csendőr cz. őrmester 8,

Hajdu Lajos,

Eröss Balázs,

Bekeméri János,

Fésüs János,

Hurubán András,

Krisán János csendőr cz. őrmester 7,

Szeredai Károly,

Fábián Sándor,

Orbán Mihály,

László Simon csendőr cz. őrmester, 6 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított igen jó magaviselete, buzgósága és eredményes tevékenységeért.

Pásztor Ferencz csendőr cz. őrmester, 6 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt tanusított igen jó viselkedése, igen szorgalmas és kiválóan pontos tevékenységeért,

Sándor János csendőr cz. őrmester 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt igen jó magaviselete, buzgósága, eredményes tevékenysége, valamint őrse közgazdálkodásának vezetése körül tanusított kitünő szorgalmaért és kiválóan jó közreműködéseért.

Barabás Ignác csendőr cz. őrmester őrse közgazdálkodásának vezetése körül tanusított kitünő szorgalmáért és kiválóan jó közreműködéseért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Tamás Mihály őrsvezető cz. őrmester, az utóbbi három év alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, valamint a háború kitörése óta, a háborúból folyó teendők lelkiismeretes ellátása körül kifejtett eredményes működéseért.

László István csendőr cz. őrmester, mivel a szekszárdi városi őrsön léte alatt szolgálatát nagy szorgalommal és előszeretettel végzi s jó magaviseletével bajtársainak igen jó példát mutat,

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Dr. Heydel Gusztáv népfőlkelő szakaszvezető, többrendbeli betöréses lopás és lopási kísérlet tetteseinek 12 napon át teljesített nyomozása és kiderítése körül, járőrvezetőjének teljes odaadással történt támogatásáért:

Bauer György és Günther János, tartalékos szakaszvezetők, Oláh András tartalékos alvadász és Hőgyes Imre népfőlkelő, többrendbeli betöréses lopás tettesei-

nek hosszas és fárasztó nyomozás utáni kiderítése és elfogása körül járőrvezetőik hathatós támogatásáért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi június hó 1-ével:

Szekulits Lázár, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

az alábbi őrsvezető cz. őrmesterek:

1916. évi január hó 1-ével:

Oszoli István, a VII.,

1916. évi május hó 4-ével:

Böjte Péter az I.,

1916. évi június hó 1-ével:

Sütő József és

Ivácson József az I.,

Szabó Gy. Sándor III., a III., és

Weszerle Ignác, az V. számú csendőrkerületben;

őrsvezető cz. őrmesterré:

a következő csendőr czimzetes őrmesterek:

Szlavik Dezső, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

Murányi Sándor, Vas Domokos, Szőke Ferencz, Benkő András, Bereczki Máté és Perhájca Miklós, az I.,

Nemes Dávid, Kampler Sándor, Gara Imre, Gaál Péter, Cseri József, Palóczki József és Hollósi Pál, a III. számú csendőrkerületben.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborig

csendőrségi sapkák

és **acézöld hajtóka**

szert már kapható. ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre ... 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utcza 4. sz.

Tolvajok és tolvajfogások.

Irta: Horváth István dr. ny. járásbíró.

(Vége.)

Történt egyszer egy nagyobb vidéki városban, hogy az éjjeli rendőrőrzjáratot egy éjjeli utas feltűnő módon sértegetni kezdte, belékötődött és éjjeli csendháborítást vitt véghez, úgy, hogy az őrzjárat végre is előállította az őrszobába. Alig pár órával reá feljelentést tett egy ékszerbolt tulajdonosa, hogy üzletébe az éj folyamán ismeretlen tettesek betörték s huszezer koronát meghaladó értékű ékszert vittek magukkal. Az ékszerészüzlet alig harmincz-negyven lépésnyire feküdt attól a helytől, ahol az éjjeli csendháborítót lefűlelték. A nyomozás során kiderült, hogy a csendháborító tagja volt annak a jól ismert bandának, mely az ékszerboltot kifosztotta s magát csak a czélből tartóztattatta le, hogy a rendőrőrzjáratot a lopás színhelyétől távortartsa. Még mérészebb fogások is történek ezen a téren. Így pl. olvastam a következő esetet:

Egy háztulajdonos kapuzárás után tért haza egy mulatságról és a kaput a vele volt kulcsossal kinyitni készűlt. Ekkor már egy ismeretlen alak javában rángatta a házi csengőt; megkérdezvén őt a csengetés czéljáról, az «előkelő idegen» azt feleli, hogy a feleségét szűlési fájdalmak lepték meg és neki ezt a házat jelölte meg olyannak, ahol bábaasszonyt találhat, bár ilyen tábla kitéve nincsen. A háziur felvilágosítja, hogy talán téved a házszámban, mert itt bába egyáltalán nem lakott s ezidőszerint sincsen s végre is a jajveszékélő idegen rimánkodására elmegy a legközelebbi utczába s ott megmutatja, hol lakik a keresett bába. Az előkelő idegen valóban mesteri módon töltötte be szerepét: a pár perc múlva visszatérő háziur kifosztott lakást talált már csak s a tolvajok nyomát bottal verhethe.

Nem kisebb leleményességre vall a következő eset: A ház lakói későn este érkeznek haza a színházból; a ház előtt egy jajgató nőt találnak, a ki szűlési fájdalmakról panaszodik és könyörögve kéri, hogy gyorsan kerítsenek elő bábaasszonyt; a két szobatárs lélekszakadva rohan bábaért; s mire visszajönnek, a vajudó asszonynak hire-hamva sincsen; rosszat sejtve, felsiet-

nek lakásukra, ahol asztalfiókot, szekrényt feltörve találnak és sóhajtozva állapítják meg, hogy a vajudó nő csak tolvajsegéd volt, ki azért folyamodott a cselfogáshoz, hogy társai azalatt a zsákmánynyal elmenekülhessenek.

Igen ügyesek a lopások kivitelében a cigányok; hisz náluk már az anyatejjel szívja a gyermek magába a lopási hajlandóságot és környezete a lopásnak igazi iskolája. Őket nehéz tetten érni, mert mindig az egész cigánykaraván közreműködik s az örök sűrű rajvonalaik tudják kiállítani, tehát maga a tettes mindig nyugodtan és biztonságban «működhetik». Ha néha mégis szorul a kapeza, a velük született ravaszsággal mindig kivágják magukat a legkényesebb helyzetekből is.

Erről tanuskodik a következő, egyik dunántuli faluban megtörtént eset: Nyári nagy munkaidőben a parasztház üresen áll napközben, mert apraja-nagyja a mezőn szorgoskodik. Estefelé hazaér a földmives gazda és a háza pitvarában nagy bosszuságára egy cigányasszonyt talál, ami mindjárt gyanusnak tűnt fel neki. Rosszat sejtve, belép az udvarra, hol a cigányasszony egész gyermekrajjal körűlve s nagy szóáradattal s veleszűletett bőbeszédűséggel ujságolja, hogy fájdalmas marhabögést hallott az istállóból s erre jött be a házba, mert bajt sejtett s meg is győződött, hogy a tehén most akar leborjazni, nézzen csak utána a gazda, mi van a tehénnel. A paraszt aggódva siet az istállóba, tudva, hogy vemhes ugyan a tehene, de még mostanra nem várta az «örvendetes családi eseményt». Sietve indul a messze hátul fekvő marhaistálló felé s meggyőződik, hogy a tehén még távol áll az örvendetes eseménytől. Most már még jobban gyanut fog a cigányasszonyra és siet ki az udvarra, hogy megfenyítse, de annak már nyoma veszett s vele együtt a szobában elhelyezett órájának és bugyellárisának is.

A tolvajvilágnak legelőkelőbb alakjai, mondhatnám aristokratái a zsebtolvajok. Ezek rendszerint valóságos gentleman-ek módjára nagy gondnal és választékosan öltözködnek, kezük igazi aristokratára vall, finom, karsu, hosszú, sovány, jól ápolt, manikűrozott ujjakkal. Aki látja, első pillantásra mágnást vagy más előkelő urat sejt bennök, csak a rendkívűléles, szurós sas

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utcza 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszertől külön küldetik.

tekintet enged másra következtetni. A kéznek ez a jól gondozott volta és az átható s gyors villanású éles pillantás, a discret, előkelő ruházat közös vonása a zsebtolvajoknak és a hamis kártyásoknak. Ezek a tulajdonságok a különös «mesterségük» üzeméhez szükséges, elengedhetetlen kellékek. Az elegáns öltözködés és előkelő, uri kinézésű megjelenés elsősorban azért is szükséges, hogy maga iránt gyanut ne ébresszen, sőt ellenkezőleg, hogy bizalmat gerjesszen. Mert a lerongyolódott, piszkos, szurtos ruházatu embertől mindenki huzódzik s így áldozatának még a közelébe se férközhethék. Ez a közvetlen megközelítés pedig elkerülhetetlen alapfeltétel a zsebtolvajlás keresztülviteléhez. Mert nem horoggal vagy harapófogóval huzza ki a duzzadt pénztárczát vagy aranyzsebőrárt a felebarát zsebéből, hanem tulajdon finom ujjaival, melyek közül kettőt a hüvelyk- és a mutatóujjat ugynevezett «ollóvá» formál és annak végső perezzeivel fogja meg a pénztárczát s huzza ki a zsebből, jól ügyelve, hogy testhez ne érjen, mert ezzel elárulja magát. Az éles, jól és gyorsan megfigyelő szemre pedig azért van mulhatlan szüksége, hogy a helyzetet alaposan áttekinthesse és figyelmét az áldozat legkisebb mozdulata se kerülje el. A zsebtolvaji ügyességekhez tartozik még az óralánczok gyors lecsipetése, amit külön e célra szolgáló aczélollókkal végeznek. Ide is jó szem és felette nagy kézügyesség és villámgyorsaság kell, mert ha a kellő pillanatot elmulasztja, ha elhamarkodik vagy tétováz, vagy ha ügyetlen mozdulatot tesz és a kifosztandó testhez ér mindent: zsákmányt és szabadságot tesz kockára.

A siker itt többnyire a segédek ügyességén fordul meg, kik az u. n. «falazás», «faltállás» szerepét töltik be, ezeknek kettős, egyaránt fontos szerep jut és pedig a kiszemelt médium figyelmének elterelése, másra irányítása és pár perczre lekötése, hogy ezalatt maga a tettes a «mütétet», a zsebmetszést, óracsipést elvégezhesse. Vagy úgy, hogy erős tolongásba sodorják az illetőt, kiről előzetes razzia útján már megállapították, hogy elcsenésre méltó erszénye, értékes arany kronométere (percnyi pontosságú óra) vagy drága medallionja van; a társak egymás közt beszédes pillantásokkal érintkeznek s ezért is kell a jó, kifejezésteljes, átható tekintet. Vagy pedig egy ügyes, jól célzott ellenoldali lökessel, mint ahonnan a zsebmetszés történni fog; esetleg az égboltra, valami szépségre, utcai jelenetre terelik a figyelmet, vagy valami érdekes esetet mesélnek. Az operáló zsebtolvajnak társai működését s a médium minden mozdulatát a legéberebben követni kell s akkor lép akcióba, mikor a kifosztandó figyelme legjobban van lebilincselve.

Másodpercnyi késések is végzetesek lehetnek, akár

korai, akár megkésett volt a cselekvés. További szerepe a segédeknek a tett leplezése, a fedezés, hogy mások észre ne vegyék a zseboperációt; s végül nekik jut a szerep, hogy a lopott tárczát, órát, ékszert a tettestől átvegyék és azzal lehető sebességgel elillanjanak az eset színhelyétől, hogy a lopás felfedezése esetén a tettesnél bűnjel található ne legyen. A «zsebmetszés» különben szószzerinti értelmében is vehető, mert különösen Budapestnek egy szomorú specialitása, hogy a tolvaj a mellzsebet, mely a duzzadt bankótárczát takarja, egy ügyes kis készülékkel, csetleg gyűrűjében elhelyezett, borotvaéles kis késsel kívülről felvágja s úgy szedi ki a gazdagon bankóval bélelt tárczát. Ez a fajta a zsebtolvajlásnak azonban a lehető legkockázatosabb, mert a zseb folytonossági hiánya másoknak is könnyen felötlök s így a «zsebmetszés» hamarosan észlelhetővé lesz, ami a tettesre és segédeire kétszeresen fontossá teszi, hogy a leggyorsabban kereket oldjanak. A zsebtolvajlásokat leggyakrabban ott viszik természetesen véghez, hol nagy embercsődületek, tolongások vannak, ahol nagy a sürgés-forgás; tehát piacon, vásáron, vasuti pályaudvaron fel- és leszálláskor, körmenetknél, bucsukon stb. De nagy előszeretettel választják operációjuk színhelyéül a robogó vonatot, főleg az éjjeli vonatokat. A hosszabb vasuti utazás erre a célra a legkedvezőbb alkalom, főleg, mert módot nyújt a duzzasztékra és a véghezvitelre hosszabb idő áll rendelkezésre, mint a vásárok, pályaudvarok gyorsan és folyton hullámzó emberáradata, hol a cselekvésre mindig csak rövid perezek kínálkoznak. A vasuti lopások egyik módja a kivitelnek s az főleg éjjeli utazásoknál kínálkozik, az alvó utas értékesnek mutatózó bőröndjének vagy ruhájának elvitele egy megállás alkalmával. Sok esetben kábitó, altató szerck beadásával szerzi meg a tolvaj a lehetőséget, hogy az áldozat pénztárczája, órája, ékszere jogtalan birtokába juthasson. A kábitószerek rendszerint italba, liqueurbe, borba vagy czukorkába vannak keverve; ezért vasuton ismeretlen egyéntől sohasem ajánlatos ily szives megkínálást elfogadni. A tettes természetesen rendszerint társsal «dolgozik», akinek feladata az utas szórakoztatásáról gondoskodni és a zsákmányt átvenni s azzal rögtön a legközelebbi állomáson elillanni, hogy a bűnjel a tettest el ne árulja.

Szokott módja a vasuti zsebtolvajlásnak még a következő: A tettes egy, esetleg két kompanistával — köztük lehetőleg egy csinos hölgy — beszáll és helykeresés ürügye alatt mindenekelőtt terepszemlét tart, hogy kikutassa, melyik utas lenne legalkalmasabb médium a megkopasztásra. Alkalmasnak persze az találattik, kinél dusan töltött erszény, drága arany óra vagy

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünétküli pathéfó-
nok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csefély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Az olasz harcztérről. — Olasz légénységi laktanya az ütközet után.

más ékszer látható, vagy sejthető; és aki nem túl intelligens, tehát inkább az alsóbb néposztályhoz tartozik, pl. jómódu paraszt, marhakereskedő vagy efajta. A tolvaj azután módját ejti, hogy melléje telepedhessék, a segédei pedig vele szemközt. A partner azután vagy elmés adomák, élmények elbeszélésével — esetleg kártyajátékkal vagy valami ügyes bűvészmutatványon — ha pedig hölgy a partner, ugy kaczerkodásával iparkodik az erre fogékonynak mutatkozó utas érdeklődését lekötöni; maga a tettes pedig a legártatlanabb módon viselkedik, a társalgásba nem elegendik, sőt inkább alvást, hortyogást színlel és mikor az áldozat figyelme legjobban le van bilincselve a partner részéről: akkor lép akcióba és a szokásos kezűgyességgel megkaparintja a kiszemelt tárgyat szomszédja zsebéből. Hogy a látszat teljes legyen és a gyanút is elhárítsa magától, néha műkezet is használ s míg az igazi keze a zsebben motoszkál: a műkéz a másik kézbe kulcsolva, teljesen az alvó ember látszatát kelti.

Ha a fogás sikerült: a tettes gyorsan eloldalog s kiszáll a vonatból a legközelebbi állomáson, előbb azonban már egy további partner átveszi tőle a zsákmányt, hogy motozás esetén a lopott holmi nála meg ne találtassék. Ugy a tettes, mint a kupébeli, valamint a lopott dolgot átvevő társ azután a korábbi megbeszélés szerint egy bizonyos állomáson találkoznak, rendszerint ott, ahol a rendes főhadiszállásuk szokott lenni, rendszeren a fővárosban, ahonnan a banda tagjai a zsákmányolásra elindultak. Utközben a tettes és társai nem ismerik egymást, mert ez az ismeretség mindannyiukra végzetes kimenetelű lehetne s szépen hüvösre kerülnének együttesben!

Igen tanulságosak továbbá, bár a lopott érték tekintetében nem oly előkelő helyen állnak: a *vásári lopások*, melyek ellenőrzése és leleplezése derék csendőrségünknek nem kis gondot okoz. Ezeknek egy része a vásári csődületben könnyen véghezvihető zsebtolvajlások kategóriájába tartozik s a már fentebb ismertetett recipe szerint mennek véghez.

A vásárok főleg a cigányoknak legkedvesebb lopási alkalmait szolgáltatják és nagyon czélszerű volna a cigányokat a vásár színhelyére be se bocsátani, vagy feleleveníteni azt a régi szokást — mely 1848 előtti időkben divott — hogy t. i. harang- vagy dobszóval jelezték cigányoknak a vásárra érkezését, hogy ezzel mindenkit fokozottabb éberségre sarkaljanak. Ha aztán valaki egy cigányt tetten ért, azzal tetszése szerint statarialiter elbánhatott. Ily tilalom esetén a vásári lopások bizonyára 50%-kal apadnának. A cigányok nagy sikereik és a ritka tettenérésük főleg nagy kezűgyességükre, valamint arra vezetendő vissza, hogy mindig az

egész cigánykaraván vesz részt a lopásban, a holmi rögtön 5—6-od kézbe megy s így a megdézsmált bódé közelében levő tetteseknél bűnjeles tárgy soha sem található. A lopott tárgyak értékesítésében pedig óvatosak és — ami nagyon fontos körülmény — az értékesítés messze a lopás színhelyétől és csak hosszú idő múlva történik.

Van még a vásári lopásnak egy másik módja, melynél nem a kéz, hanem a lábügyesség játssza a döntő szerepet. Ezt természetesen csak meztláb vagy pedig ujjatlan harisnyával lehet véghezvinni, mert a lábujjak helyettesítik itt a kéz ügyességét; az elejtett értékes tárgyat, órát vagy pénztárczát vagy más becses és kisebb térfogatu tárgyat a lábujjakkal emeli fel a szoknya alá egész a czombig és ott szorongatva tesz vele tiz-husz lépést egy fedettebb helyig, hol megint elejti és várakozó társa felemeli. Ezt — mint látnivaló — csak nőszemély teheti, mert csak az ő ruházata engedi a tárgynak fent leirt módon való elrejtését. Ezt a lopásfajtát a körültekintő csendőr csak az esetre képes leleplezni, ha a segédet figyelve: a tárgy felemelését kíséri figyelemmel, mert a láb manipulációja a szoknya leple alatt alig vehető észre.

Igen előkelő helyet foglalnak el a tolvajok közt a mindenrendü betörők és kasszafurók, vagyis Papakoszta és társai (kiknek bűnjelei a budapesti rendőrségnél elhelyezett bűnügyi muzeumban őriztetnek); azonban ezekről és a lopások egyéb válfajairól helyszűke miatt más alkalommal óhajtok néhány tanulságos adalékot szolgáltatni.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az elhagyott csárda titka.

Irta: Nyomozó.

Még akkor épült a múlt században, vagy talán még előbb, mikor a gyorsan suhanó impozáns gőzhajók és a nehézkes szállító gőzösök hiányoztak a Dunáról. Ezek helyett lefelé evezősök hajtották, felfelé pedig lovakkal vontatták a hosszú kötelekre kötött teherszállító uszályokat.

Nem volt ez aféle luxus csárda. Erősfalu, alacsony, utasembereknek való épület volt. Ott állott egyedül, távol a községtől, Pócsmegyer határában, a Dunaparton. Csupán azt a czélt szolgálta, mint az utszéi csárdák: az utasoknak, illetve itt a hajósoknak ételt, italt tartson készen s ugy ezek, mint a lovaik szállást, pihenést találjanak benne, illetve a mellé épített állás fedele alatt.

Hosszu esztendőkön át volt etető és pihenő állomása

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::

legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfuvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsesrelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Az olasz harcztérről. — A Campolongo erőd déli része.

a Dunát járó hajósnépnek. Mint az ígért földje tűnt el előttük a «Somosi-csárda», ha Vácztól lekanyarodtak vagy ha felfelé menet Szentendrét elhagyták. S bizony igen gyakran egész éjjeleken át tartó mulatozást rendeztek benne az édesbus magyar nóták és tüzes csárdás hangjai mellett annak idején.

Ilyenkor rendszeren átrándultak a tuloldalon levő Leányfaluból az emberek. Sőt vasárnaponként a fiatalság is résztvett ezekben a mulatságokban.

A kultura előrehaladása azonban, mint sok más régi jó dolgot, nélkülözhetővé tette a Somosi-csárdát is. Amint a gőzhajók szaporodtak, úgy ment ki lassan-lassan a divatból az uszályoknak lovakkal való vontatása is fokozatosan. Végre egészen megszűnt.

Ezzel aztán elmaradtak a Somosi-csárda rendes vendégei is. Ezeket nem pótolhatták a gőzhajó utasai, mert úgy Pócsmegyer, mint Leányfalu igen csekély lakosságu és forgalmu községek ahhoz, hogy gőzhajó-állemást érdemeltek volna s ugyanez okból kirándulási helynek sem lévén alkalmas, hamarosan letűnt a Somosi-csárda csillaga.

Eleinte még akadtak vállalkozó szellemü korcsmárosok, akik bérbevették a csárdát a hozzátartozó pár hold földdel együtt. De mert ez utóbbi oly kevés volt, hogy egy család nem élhetett meg a terméséből, az italmérés pedig folyton kevesebbet, majd végül épen semmit sem jövedelmezett, — bus lemondással szökdösött meg a csárdából az egymást követő bérlők pénzt és reménytvesztett serege.

A magáramaradt csárda végül lakatlanul állott több éven át. Tetejét megtépázta a szél, faláról lehullott a vakolat, ablaküvegei a portól, piszoktól és a régiségétől megvakultak. A törött borosüveg és a széltől-vihartól megtépázott gyaluforgács-köteg, az utszéli csárdák ez elmaradhatatlan czégére, még ott lógott a padláslyukon kidugott rudon, de ugyane mellé felfért volna már e figyelmeztetés is:

Utas! e csárdához ne igyekezz!
Nincsen már ebben semmiféle szesz.
A régi czégér hiába csábit, —
Bort: se ujat, se őt, nem kapsz már itt!

Enni is, ha hoztál, csak úgy ehetsz.
S ha jól laktál — nincs egyéb italod,
A Dunából magad teleihatod —
Nem maraszt senki, — tovább mehetsz.

Lehet, hogy ez a vers sántit, de hogy a történeti igazságnak teljesen megfelel, az bizonyos.

Ilyen körülmények között találta a régen jóhírű csárdát Dezső Demeter őrmester, mikor a tahitótfalui őrsöt átvette; de mint előirt tereptárgyat, mégis fel kellett a vonatkozó őrzőportyázásai alkalmával és nyomozások esetén is keresniök, már csak azért is, nehogy csavargók vagy más közártalmu egyének fészkeljék magukat bele.

Egyszer aztán, 1908 telén, amint az őrmester a csárda

felé portyázott, meglepetésére két férfit és egy nőt talált ott, akik kívül-belül nézegették, vizsgálgatták a rozoga épületet.

A nő Sz. J.-né ujjpesti lakosnak mondta magát s az őrmester kérdésére, hogy mit akarnak abban a félre-eső, rozzant fészekben, nagy bőbeszédűséggel azt felelte, hogy megvette a csárdát s amennyire lehet, rendbehozatja és 1909. év tavaszán italmérést fog ott nyitni, mert reméli, hogy a fővárosi kirándulók, meg a turista-ifjúság majd gyakran felkeresik.

A két férfi vállalta el — mint Sz. J.-né mondta — a javítási és egyéb munkát. Ezek egyike Győri András pócsmegyeri, a másika pedig Szőke Mátyás szigetmonostori lakosnak mutatta be magát.

Ez a vállalkozás, az őrmester előtt ismert fentelbi körülményeknél fogva, igen kétségesnek, sőt egyenesen gyanusnak látszott s e gyanu még növekedett azáltal, hogy későbbi időkben akármikor is járt arra az őrmester, folyton csak azt látta, hogy az épület rendbehozása egyre késik és a korcsmanyitáshoz való előkészület is csupán annyiból állott, hogy egy nagyobb vermet készíttettek, de az abba beszállított pár kocsi jeget a rendes módon való befedés helyett, csak néhány kéve tengerikóróval takarták be.

Ez okból és még azért is, hogy a megnevezett egyének előéletéről meggyőződjk, részben a nevezettek lakóhelyein, részben a fővárosi rendőrségnél utánok puhatolt az őrmester s így tudta meg, hogy Győri András lopásért három évi fegyházat ült, míg Szőke Mátyás hamis váltópénz készítésért öt havi börtönnel, Sz. J.-né pedig pénzhamisítás büntette miatt három és fél évi börtönnel volt büntetve.

Megtudta továbbá, hogy Győri András a Pócsmegyer határában levő hat hold földjén egy putriban lakik és attól kezdve, hogy Sz. J.-néval összejöttek, különváltan él a feleségétől, utóbbi pedig az apja házában, Szigetmonostoron épen Szőkével él vadházasságban.

Ez a különös családi összeköttetés azonban semmiféle ellentétet nem támasztott a különben börtönbeli ismerős Szőke és Győri között, amennyiben a csárda állítólagos rendbehozásánál és a már említett előkészületeknél állandóan együtt dolgoztak Sz. J.-nének, sőt Győri, még a Szőkét meglátogató feleségével is kifogástalan hármóniában volt.

Egyes feltűnő jelenségekből következtetve, bár Sz. J.-né a férjével Ujpesten, egy egyszobás lakásban együtt lakott, mégis úgy látszott, mintha Győrivel közelebbi viszonyban lett volna. Ez annál inkább valószínűnek látszott, mert Győri épen attól az időtől kezdve hanyagolta el feleségét, amikor Sz.-néval összejött.

Az így csoportosuló gyanus körülmények ösztönözték aztán Dezső őrmestert, hogy ezt a gyanus társaságot, illetve ezek működését figyelemmel kísérje, mert feltételezte, hogy ha az a korcsmanyítás valósággá lesz is, nem annyira kirándulóknak és turistáknak, mint inkább olyan közártalmu, gyanus egyéneknek lesz ott

Az olasz harcztörzsi. — Roncegno a lövés után.

találkozó helye, akik a nyilvánosságot kerülni szeretik. Mielőtt azonban a korcsmanytítás megtörtént volna, 1909. évi február hó végén, egy szolgálat alkalmával arról értesült Dezső őrmester, hogy a környéken hamis ötkoronások kerültek forgalomba s hogy Pócsmegyeren is jártak már a fővárosi detektívek ebben az ügyben érdeklődni. E hír eredete után puhatolva, megkérte az őrmester a kereskedőket s a megbízhatóbb korcsmárosokat, hogy legyenek résen s ha ilyen pénzzel fizetnek valaki, lehetőleg állapítsák meg a kiletét, ha lehet, a pénzt is tartsák vissza s őt vagy közvetlenül, vagy a községi elöljáróság útján értesítsék.

Egyidejűleg fokozottabb figyelemben részesítette Győrit és társait is, miközben rájött, hogy Győri azóta, hogy különváltan él a feleségétől, igen ritkán található a putrijában s leginkább a csárdában tartózkodik, még pedig — mint az őrmesternek mondá — azért, hogy minden idejét a munkának szentelve, a szükséges javításokat — amelyekhez való anyagot azonban nap-nap után hiába várta — Szökével kettesben is elvégezhesék az esetre, ha ehhez a közelgő tavaszi munkák miatt segítséget nem kapnának.

Ezek az átalakítások azonban egyre csak késtek, ellenben a hamis ötkoronások kezdtek gyakrabban jelentkezni a környéken. Így történt aztán, hogy márczius elején a szentendrei őrsparancsnok közölte Dezső őrmesterrel, hogy aznapon — 6. vagy 8-án — egy pócsmegyeri ember hivatalos ügyben a szentendrei kir. járásbiróságnál járván, onnan kijövet az ujságárusító asszonytól Friss ujságot vett és azért hamis ötkoronással fizetett, amit az asszony már csak akkor vett észre, mikor a vevő feltűnő hirtelenséggel eltávozott tőle és elvegyült a járókelők között. Egyidejűleg közölte a gyanúsított férfi hozzávetőleges leírását is.

Dezső őrmester a kapott adatok és leírás nyomán utána járt ennek a dolognak s részben magánosoknál, részben az elöljáróságnál szerzett adatokból megállapította, hogy ez a gyanus ember csakis Győri lehetett.

A további megállapításokban segítségére jött már a sors is, amennyiben mielőtt Győrit felkereshette volna, egy korcsmárosné jött hozzá panaszra még a község-házához, hogy nála márczius 7-én egy fiatalember hamis ötkoronással fizetett, amit ő csak a záróra utáni összeszámolásakor vett észre és miután határozottan emlékezett, hogy kitől kapott ötkoronás pénzt, másnap, mikor annak a fiatalembernek sógora hozzájött és ugyancsak hasonló pénzzel akart fizetni, nem fogadta azt el, hanem felkérte utóbbit, hogy a sógorát is figyelmeztesse a tőle kapott jó pénz visszaadására, ellenkező esetben feljelentést tesz ellenök. Ez azonban csak a hamis pénz ellenében volt hajlandó a jó pénzt vissza-

adni, mire a korcsmárosné, megtudva, hogy az őrmester Pócsmegyeren van, egyenesen öhozzá sietett a továbbiak elintézése végett s a hamis pénzt is neki adta át.

Ez a két ember előkerítettven, mind a ketten azt állították, hogy előző napon mind a ketten Győritől kapták a hamis pénzt. Egyik fuvarért, a másik pedig adósság fejében. De tagadták, hogy a pénzt, mint tudva hamis pénzt vették volna el, ugyszólván meg se nézték azt s csak a korcsmárosné figyelmeztetéséből jöttek rá a dologra. Az utóbbi egyénre nézve ez valótlannak bizonyult, mert megállapította az őrmester, hogy előbb már az ottani lelkésznel kísérletezett a hamis ötkoronással s miután az elutasította, abban a reményben vitte azt a korcsmárosnéhoz, hogy ha az a sógorát elfogadta, elfogadja majd az övét is.

Alig, hogy ezek kikérdezésével és az ügy tisztázásával végzett az őrmester, már egy parasztasszony jelentkezett nála, hogy egy pár nappal előbb a Győri fivérének a leánya tejet vett tőle és szintén hamis ötkoronással fizetett.

Már ez a három eset is megerősíteni látszott a Győri elleni azt a gyanut, hogy Szentendrén szintén ő fizetett hamis pénzzel, de jött még egy másik pócsmegyeri lakos is, aki szintén azt panaszolta, hogy neki is hamis ötkoronást adott Győri három korona adósság fejében, amiről csak akkor szerzett tudomást, midőn a községi vendéglős, akinél ebédje árát akarta fizetni, azt felismerte és nem fogadta el.

Győri ellen tehát, miután ő előtűlálható nem volt, tovább folyt a nyomozás, amelynek során gyanuba került nevezett apósa, majd ennek bementése folytán a neje és Szőke is, mire Győriné, hogy magát tisztázza a gyanu alól, beismerte, hogy azon a napon, mikor ifj. F. J. őt, Szökét és Győrit a Somosi-csárdától Pócsmegyerre fuvarozta, adott át neki az ura 34 darab ötkoronást, amelyekről ő mindjárt felismerte, hogy hamis pénz és mondta is az urának, hogy a Dunába fogja dobni, nehogy kellemetlensége legyen, de az ráparancsolt, hogy csak rejtse el és ha majd ő kéri, adja elő. Beismerte továbbá, hogy ebből a pénzből ő adott három darabot az apjának, egy darabot pedig a nővérének.

Győriné az említett 34 darab hamis ötkoronást elő is adta.

Miután pedig nevezett nő, mint gyanus körülményt, azt is előadta, hogy a vele lakó Szőke gyakran egész éjjel távol volt és ennek okát firtatva, rájött, hogy ilyenkor mindannyiszor Sz.-né és Győri társaságában a Somosi-csárdában volt, bűnrészesség gyanuja miatt Szőke is őrizet alá vétetett.

Itt megjegyzem, hogy Szőke nemcsak azt tagadta, hogy a csárdában hamis pénzt csináltak volna, hanem

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünéklő pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez ujdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

azt is, hogy szemtanuja lett volna annak, hogy Győri a hamis pénzt feleségének átadta, azt állítván, hogy ha az mégis megtörtént, úgy a hamis pénzt vagy Győri, vagy Sz.-né hozták valahonnan. Elárulta továbbá, hogy Győri bizonyosan Ujpesten Sz.-nénél van, mert aznap este találkájok van a Somosi-csárdánál, ahol neki is meg kellett volna jelennie. E találka czélját azonban nem akarta elárulni.

Ezen az estén tehát, egy szentendrei járőrrel együtt, lesállást foglalt Dezső őrmester a csárdánál és meglepte a csónakon érkezett Győrit és Sz.-nét, mind a kettőt őrizet alá vette és nyomban ki is kérdezte őket; majd mikor tagadták a hamis pénzcserinálást, átkutatta a csárdát, de ott sem pénzcserináláshoz való anyagot, sem az ehhez szükséges más eszközöket meg nem találták.

A három gyanúsítottnak egymás után való kikérdezése során kiderült azonban, hogy Sz.-né a csárda megvételéhez szükséges összeget a Győri jótállása mellett és ennek mintegy hat holdnyi birtokára bekebelezve, takarékpénztárból vette kölcsön; Szökét pedig, akinek semmiféle keresetforrása nem volt, Sz.-né tartotta el azon a czimen, mintha ez a csárda javításán és rendbehozásán dolgozna. Az meg épen hármajoknak együttes megállapodása folytán történt, hogy Szőke csábitsa el Győrinét azért, hogy ekként nevezett a férje köréből elvonatván, ne figyelhesse meg annak a csárdában való gyanús elfoglaltságát s így akár a Sz.-nével szembeni féltékenységből, akár más okból őket fel ne jelenthesse.

Ugyanekkor, részben Sz.-né beismerése, részben a pénzügyigazgatóságnál való érdeklődés folytán kiderült az is, hogy nevezett nő a fennen hangoztatott italmérési jog elnyerése iránt még kérvényt sem adott be; de még ha kérvényezte volna is, a helyi viszonyokra és büntetett előéletére való tekintettel úgy sem kapta volna meg azt. Ennélfogva — bár ezt mind a hárman tagadták — teljesen alapos lett a gyanu, hogy a kocsmanyitáshoz való majdnem félévi készülődés hangoztatása csak ürügy volt arra, hogy a figyelmet magokról elterelve, ezen félreeső helyen zavartalanul foglalkozhassanak a pénzhamisítással.

A pénzhamisítás tényét még ekkor is tagadták mind a hárman; sőt Győri, hogy mégis kimagyarázza az általa kiadott hamis pénz holszerzését, azzal állott elő, hogy azt nem ők csinálták, hanem ő lopta egy rákospalotai fizetni nem akaró adósától abban a jöhiszemben, hogy az mind jó pénz.

Az ez irányban megejtett nyomozás azonban kiderítette, hogy az a rákospalotai ember sohasem volt Győrinek adósa, hanem egy társával még 1907-ben azzal az ürüggyel, hogy jó pénzért hárommannyi jól sikerült hamis ötkoronást adnak neki, kicsaltak tőle 40 koronát, azután pedig többet felé sem néztek. Ez a csaló később valami téglalopási ügyből folyólag vizsgálati fogságba került s ügyének törvényszéki tárgyalásán Győri is meg-

jelent a hallgatóság közt s ott valamiképen értesült róla, hogy a vádlott a lopott tégláért kapott összeget, mintegy 300 koronát, elfogatása előtt a padlásán rejtette el. Ezt az értesülést használta fel Győri mindjárt másnap arra, hogy az illető családja távollétében megjelent Sz.-nével a lakásban s a padlást átkutatva, a pénzt ellopta s így mire a törvényszék felhívása folytán az ottani rendőrség a pénzt keresni akarta, már nem találta a megjelölt rejtekhelyen.

Ez a pénz azonban, mint maga a megkárosított állította, az egész összeg papírpénz volt.

Mindezekből nyilvánvaló volt, hogy Győri és társai készítették a hamis pénzeket, de hogy az alapos gyanu mellett esetleg a készítéshez szükséges eszközökkel, illetve anyagokkal is igazolhassák nevezettek bűnösségét, elébb Győri putriját, majd nevezett öccsének a szénáskertben levő csürjét kutatta át a járőr. Előbbi helyen a földbe elrejtve mintegy másfél kiló sulyu ólom- és czinkeveréket, utóbbi helyen pedig a gerenda felett elrejtve, ugyancsak hasonló mennyiségű és minőségű keveréket találtak.

Győrinek az öccse aztán megadta a kellő felvilágosítást. Épen előző napon történt — mint mondá — hogy a bátyjától kölcsönt kért, mire ez kihívta a csürbe s a jelzett helyről a már említett anyagot és két daraból álló gipszöntvényt vett elő és megmutatta neki, hogy azzal csinálják a hamis pénzt, amelyből neki is mindjárt átadott két darabot, de figyelmeztette, hogy ügyesen járjon el, nehogy rajtaveszítsen. A formákat és az anyagot azután visszahelyezte és eltávoztak. Ő tartva a kellemetlenségtől, a Dunába dobta a két darab ötkoronást.

Minthogy az említett gipszöntvény — amelyek egyiken az iménti tanu szerint Ő Felsége arcsképe volt a megfelelő körirattal, a másikon pedig a magyar korona és a pénz értékének jelzése volt — a csür újból és újból való átkutatása során sem volt feltalálható, bizonyosra vette a járőr, hogy azt Győri elvitte onnan az aznap este szándékolt pénzkészítéshez. Ezt azonban Győri soha be nem ismerte. Elítéltetésükhöz azonban a beszerzett bűnjelek, u. m. 37 darab ötkoronás, a két darab ólom és czinkeverék, egy meritőkanál és három darab finom angol reszelő elegendők voltak.

*

Hiábavaló volt tehát a nagyhangu előkészület a csárda megnyitásához. A köteles érdeklődés az örskörletben való változások iránt, a további alapos megfigyelés és az ezek adatain alapuló helyes következtetés kiderítette a csárda titkát.

A csárda még ott áll ma is. Elhagyatva, lakatlanul. Igazolására annak, hogy aminek egyszer lejárt az ideje, azt többé életre hozni nem lehet.

KÉPEINKHEZ.

Az olasz harcztérről.

Az olasz lapok kifogyhatatlanok a panaszból, hogy a déltiroli offenzívák alatt elvesztett területükön levő községeik mindenütt a teljes pusztulás képét mutatják, csupa üszök és romhalmaz minden egyes község. És hogy a gyűlöletet minél jobban szithassák ellenünk, úgy tüntetik fel ezt a pusztulást, mintha a mi seregeink a terület elfoglalása után, csupa gyűlöletes bosszúból, barbár kedvtelésből gyujtogattak és romboltak volna s így idézték volna elő a rombolás e szomorú képét.

Mondanunk sem kell, hogy a dolognak ezt a rosszindulatú czélzatossággal való beállítását senki sem hiszi el nekik. Sem szövetséges társaik, sem szemlegések. Tudatában van ma már mindenki, különösen a mostani közel két éves háborúban szerzett tapasztalatok nyomán, hogy egy-egy ütközet körébe eső községet a legjobb akarat mellett sem kímélhetnek meg a pusztulástól, ha azt a támadó vagy a védekező fél védelmi czélra felhasználja. Mert addig, míg a védekező fél az ott lévő épületek között keres védelmet a támadó ellen, ez utóbbi borítja el lövedékei záporával, ha pedig már bevonulhatott oda, a kiszorított ellenfél intézi rá lövedékeit, miközben egyik sem veheti tekintetbe az építmények értékét, jelentőségét és azt sem, hogy a pusztulás a saját községét éri-e vagy az ellenségét. Célja mind a két félnek csupán az, hogy az ellenségnek ártson. Ilyen körülmények között aztán nem csoda, ha az összes hadszíntereken a pusztulásnak és rombolásnak olyan siralmas nyomait találjuk, mint a milyeneket az olasz harcztérről, még pedig éppen olasz területről, az egyidejűleg bemutatott képeink állítanak az olvasó elé.

Azt már tudják rólunk úgy ellenfeleink, mint a semlegesek, hogy még eddig sem úgy nem tettünk, mint az oroszok, a kik valamely községből való kényszerített kivonuláskor, akár az övék volt az a község, akár az ellenségé, felégettek, elpusztítottak mindent, csak hogy az őket üldöző ellenfél csapatai védelmet ne találjanak ott; de kerültük azt is, hogy — amint azt az olaszok Görz-el tették — tehetetlenségünk feletti bosszúból védtelen városokat romhalmazzá lövöldözzünk. Sőt, ha csak tehetségünkben állott, még azt is megakadályoztuk, hogy az ellenség a kezünkbe jutott saját városait és községeit onnan való kiűzetése után elpusztíthassa.

HIREK.

Hadttestparancsnoksági dicséret. A cs. és kir. 5. hadtestparancsnokság Ujvári István, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr ez. őrmesternek, 1916. évi május hó 22-én egy álruhába öltözött katonaszökevénynek elfogása alkalmával tanusított erélyes és körültekintő eljárásáért, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsérő elismerését fejezte ki.

Adományok. Adományok gyanánt befolytak hozzánk: a vak katonák számára: Baricz Károly járásőrmester-

től 10 korona, Pelles János őrmestertől Alsósimándról 10 korona és a hajduhadházi őrs parancsnokától 5 korona; a háborúban elesettek hátramaradottjainak számára: Kovács Gábor csendőr ez. őrmestertől Etyekről 1 korona 50 fillér; végül a Vörös-Kereszt számára: Rend Lajosné, postaügynök, csendőr őrmester neje Benzenzéről, gyűjtése eredményeként, 41 korona 22 fillér. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Kérelem. Fenő József cs. ez. őrmester, az I. számú csendőr kerület egresi őrséről, kéri Gidró Félix csikarczfalvai születésű csendőrt, kivel 1911. évben Budapesten az állatorvosi főiskolán a gyógypatkoló tanfolyamot végezte, hogy czimét egy fontos ügyből kifolyólag, vele mielőbb közölje.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeg ne küldjenek.

Kárpátvidéki. 1. Még bizonytalan, döntés még nem történt. 2. Lakbérpótlék jár.

Tizamenti. A szükséges okmányokat a szárnyparancsnokság csatolja.

Öreg csendőr. Nézetünk szerint igen.

K. I. népfelkelő. 1. Kérheti, azonban aligha lesz eredménye. 2. Három havi minden tekintetben kifogástalan magaviselet és eredményes szolgálat után a csendőrkerületi parancsnokság tizedessé léptetheti elő. Annak az elbírálására, hogy mennyiben tette magát érdemessé az előléptetésre, nem vagyunk hivatva.

K. Cz. Elvileg nem vezényelhető.

K. A. 10.000. 1. Igen. 2. Nem értjük a kérdést. 3. 4. Szolgálati ügy.

Tizedes. 1. Igen. 2. Végkielégítés.

B. csendőr. Ha az őrsön nem étkeznek, igen.

Számvivő. Arad.

88. Nagyon természetes, hogy megilleti. A szolgálati szabályzat I. részében világosan ki van mondva, hogy feljebbvalók és előljárók rendfokozatuk megemlékezésével «úr» szóval szólítandók meg.

F. J. Felülvizsgáztatása alkalmával kérheti.

Határszeli. Háború idején a csendőrségből való kilépés nincs megengedve. Egyébként a koronaőrséghez — honvédelmi miniszteri rendelet szerint — még békében sem léphet át.

O. J. Olvassa el F. J.-nek szóló üzenetünket.

Vadvirág. Igazán vad; nem közöljük.

Sorsjegyei nem nyertek: H. K. őrmester, S. B. csendőr ez. őrmester.

Talányok megfejtése. Lapunk ez évi 18. számában közölt talányok helyes megfejtése: Képtalány: «Világháború». — Betűtalány: »Körhinta«. — Tréfás számtalány: «Három». A beérkezett 129 megfejtő közül nyertes lett Tözsér Vincze csendőr, Endrőd, Békés megye, kinek a nyereményt már elküldöttük.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 14 K. Erős acél hangúak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangúak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős-tiszta hangú be-szélőgép 30 K-nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hang lemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet: az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elismerésül:

Deák Gyula II. számú csendőrkerületbeli őrnagynak, Glatz Ödön, VI. számú csendőrkerületbeli és

Valló József, az országos m. királyi csendőriskola állományába tartozó csendőr századosoknak, mindhárman beosztva egy szállásmesteri osztállyal;

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelesség-hű szolgálataik elismerésül:

Térneg József csendőr cz. őrmesternek, a III., Víziczki János,

Virág Antal és

Lőrincz András csendőr cz. őrmestereknek, az V.,

Gombás József őrsvezető cz. őrmesternek, a VI.,

Petró János csendőr cz. őrmesternek, a VIII., végül:

Kodra Miklós és

Papp Illés csendőr cz. őrmestereknek, az I. számú csendőrkerületben;

az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján: Ábrám György I. csendőrnek, a II. számú csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Péter Lőrincz őrsvezető cz. őrmesternek az I.,

Kovács József őrsvezető cz. őrmesternek, a VIII. és

Nagy Péter csendőrnek, a III. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Farsang István csendőrnek, a III.,

Rác Aurél csendőrnek, a II.,

Szeplekán Mihály,

Zacharia Ábrahám és

Végh Sámuel csendőröknek, a VII. számú csendőrkerületben.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

csendőr törzsrőmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Salzer Adolf, II. számú csendőrkerületbeli őrmester.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi december hó 11-ével:

Szlivka Károly, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester;

1916. évi június hó 1-ével:

Dragula János, Karkesz Nándor, Lajter Henrik és Temesi István, V. számú, továbbá Sarmaság Demeter és Gyulai Antal, VIII. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

1916. évi június hó 7-ével:

Zéhra János, I. számú, Csiszár Miklós, IV. számú, Fülöp József, VII. számú és Eszik Mihály, VIII. számú őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi június hó 1-ével:

Szabó Ferencz IV., Lacza Adolf, Csonka Imre, Mészáros Vendel, Vittek Márton V. számú, Cser János, Popovics Antal, Mátrai Mihály, Herbály Lajos, VIII. számú csendőr cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1914. évi szeptember hó 11-ével:

Szilágyi Lajos, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915. évi január hó 20-ával:

Pápai Ferencz és Bertalan Sándor, I. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi márczius hó 9-ével:

Szekeres Vendel, és

1915. évi márczius hó 16-ával:

Kámán Gyula,

Nagy Imre II., VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☰ Telefon 153-44. szám. ☰

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5¹/₂% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesziünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

1915. évi április hó 1-ével:

Takács József I., IV. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915. évi július hó 1-ével:

Magó Pál VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi május hó 15-ével:

Ghia János, a VII.,

Orbán Sándor, IV. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi május hó 21-ével:

Molnár Tivadar, VI.

1916. évi május hó 23-ával:

Béres Lajos, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi május hó 28-ával:

Novák Simon, a III.,

1916. évi június hó 1-ével:

Mihokovics Tóbiás, Lugosi Longin és Poszár András, a II. számú csendőrkerületben;

Kerülő István a III., Horváth Vinczek József, Bagcsán József, Horváth József XIII., Erdélyi László, Takács Imre, Bolyi János, Gelencsér István, Horváth József VIII., Hatos János, Haszon István, Gémes János, Szomi Simon, Fekete József, Nagy János, Szabó Pösz-tör Mihály, Horváth József XII., Kétszeri Pál, Németh József IX., Molnár János, Balázs József, Kocsis József II., Salló József, Vlahovits Károly, Kántor Péter, Köves Károly, Benkes István, Szabó István, Tóth Ferencz III., Bandli Péter, Léránt Balázs, Fehér Sándor, Simon József, Dene István, Nagy Imre, Vig Antal, Csótár Sándor, Schiller Gáspár, Török Antal, Tóth István IV., Kovács Flórián, Takács János II., Kiss Péter, Kovács Béla, Léber Ferencz, Kiss József I., Derdák Ferencz, Kazay Lajos, Nagy István II., Deák Nándor, Pápai Imre, Németh József VII., Fekete János, Horváth Sándor III., Tóth József VI., Urcz Mihály, Ács István, Kovács Lajos, Müller János, Gurgni Miklós, Horváth Lajos IV., Szente Sándor, Dél Antal és Kámán József I., a VI. és Somoskövi Ferencz és Sándor Gergely, II. számú, Mágori Sándor, Takács Balázs, Sztán György, Király György, Gyömrei János, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi június hó 4-ével:

Farsang István, a III. számú csendőrkerületben;

Rác Aurél, II. számú, Szeplekán Mihály és Zacharia Ábrahám, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi június hó 11-ével:

Radics Antal, II. számú és Kele János, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi június hó 13-ával:

Lakos Lajos és Zöld Sámuel, II. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi június hó 16-ával:

Varga Ferencz VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bognár János II. csendőr cz. őrmester 5, Pap Lehel járásőrmester 4 és Öze László csendőr cz. őrmester 3 db,

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Papp Illés őrsvezető cz. őrmester 5 drb, Szabó Sándor IV. járásőrmester 4 drb, Szabó Ambrus őrsvezető cz. őrmester, Papp Pál II. és Szabó István II. csendőr cz. őrmester 3—3 drb, Rozsnyai Mihály járásőrmester, Kolozsvári Károly, Vakulya Károly, Pallagi János őrsvezető cz. őrmesterek és Madarasi Sándor csendőr 2—2 darab,

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Tkács János, őrsvezető cz. őrmester 3, Lázár József csendőr cz. őrmester 2 darab tizkoronas aranyból álló jutalomban részesítettek.

Névváltoztatás.

Broncz Demeter, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján «Lászlófi»-ra változtatta.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünétküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített tábori

csendőrségi sapkák

és acélzöld hajtóka
posztó már kapható. ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Aktuális elmékedések.

Irta: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

(Az elmélet csője. — A kriminálitás a háborúban. — A bűn új hadserege. — A mi lövészárkainkon túl. . . — Az apacsok birodalomvesztése. — Francia bűnkronika. — Javitott-e a háború? Tanulságok.

Hova-tovább két esztendeje lesz már, hogy ez az irtózatossá válás, melyet a világháború néven a legkomorabb lapjai közé fog elkönyvelni a történelem, még mindig tart olyan makaességgel, mintha örökéletűvé akarná tenni a pusztulást és szenvedést. . .

Ellenségeink még mindig nem értek el egyetlen elérhető győzelmükhöz, az *önlegyőzetésükhöz*: annak beismeréséhez, belátásához, hogy le vannak győzve.

Mikor következik be ez mégis?!

Ki tudná megmondani?! Logika, teoria a világrengés e hiszterikus időkben, mind csődöt mondott. Pedig a békeidőben már szorgalmasan jósolták egy világháború bizony elölrelátható végét. *Három hónapnál* senki sem volt hajlandó a háborúnak hosszabb tartamot engedélyezni. Befejezik azt — úgy mondták — a pénzügyi, a gazdasági kimerülés, az emberanyag fogyása, a modern rettentő öldöklő fegyverek. A mai háborút megöli rövidesen maga a háború.

A tapasztalat mutatja, hogy mily óriásit tévedtünk mind. És így voltunk és vagyunk minden egyébvel, a mit a jövő esélyeinek előretolt képein át a világháború perspektívájából néztünk. Így a *kriminálitással* is.

A háború természetes következménye a jog, törvény és erkölcs fogalmainak a lélekre gyakorolt hatásainak általános elhalványodása. A durva szenvedélyek és brutális ösztönök felülkerekedése, a bűnözésnek melegágyává válik tehát így a háború és évtizedek kellene majd, míg pusztító, degeneráló hatását, az általánossá vált *apacserkölcsöket* ismét visszatudjuk szelidíteni a finomult felfogáshoz. Tudományos munkákban, tanulmányokban megint csak így olvastuk.

Majd két esztendő tapasztalata és tanúságtétele áll már rendelkezésünkre és a nyilvánvaló eredmények egész más képet adnak. Épen az erőszakos, a durva bűncselekmények azok, melyek *feltűnő csökkenést* mu-

tatnak. Ugyanez a megállapítás áll a professzionatus bűncselekmények tömegére is. Egyszóval a személy- és vagyonbiztosságot károsító bűncselekmények a háborús idők alatti mind apadóbb irányzata minden jóslás és várakozás ellenére arra mutat, hogy épen a *közbiztossági viszonyok javultak*.

Ellenben egyenesen annak az ellenkezője következett be a kriminálitásban, amit tudományos okfejtés, mérlegelés és logikus valószínűség szerint kellett volna várni, illetőleg vártunk. Nem a durva, az erőszakos, a szenvedélyek — ösztön — s ökölrel való harácsolás felbujtásából fakadó bűncselekmények szaporodtak, hanem növekedtek a pókhálószerű, settenkedve járó, agyafurta szerkesztett bűncselekmények, melyeket *intellektuális bűncselekmények* gyűjtőneve alatt szoktunk egybefoglalni.

A háborús idők bűnkronikáit túlnyomólag a *csalások, szélhámosságok*, általában a háborús helyzettel és viszonyokkal szerves egészét alkotó *visszaéléseknek* megdöbentően hosszú és változatos sorozata tölti ki . . . kezdve a garasos álsebesülttől fel a milliós tételekig dézsmáló hadseregszállítóig és élelmiszerspekulánsokig.

Mindezeknek ugyancsak megszaporodott tömegével a háború a bűncselekmények egy egész *új hadseregét* mozgósította. Nem a szokásos elemek töltik ki a bűnstatistika főrovatait, hanem teljesen új emberek: a háború külön zsebrákai, kiket a könnyen szerezhető százazrek és milliók utáni mohóság dobott le az ingoványba s avatott ma még annyi becsült embert nemsokára megvetéssel sújtott börtönlakóvá.

Nagy eltolódásokat, változásokat hozott tehát a háború a különben megcsappant bűnkronikák lapjaira. Új bűncselekmények, új emberek és zsánerek, melyeket mind a háború szele söpört ki többnyire az üzleti élelmesség látszatával körülburkolt zugaikból. . .

*

Nemcsak a mi határainkon belül, hanem túl lövészárkokon, drótsövényen, halálvermeken: az ellenségeink országában is így van általánosságban. A frontok mögött mindenütt *megszelidültség*. A rend és biztonság gondja maga az arra hivatott hatóságok és funk-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

czionáriusok számára sehol sem járt azokkal a nehézségekkel, melyeket egy kitörő világháború esetére az aggodalmaskodás oly sötétben kirajzolt. Ha voltak is a *tömegvadságnak* itt-ott kitörései — mint Londonban a Lusitania elsüllyesztése után, Milanóban a német vagyontpusztítás, Moszkvában a hirtelen pogromkerelkedés — úgy azok is mesterkéltén fakasztottak voltak, sőt segédményező része volt ezekben maguknak a rendőrségeknek is, melyek a szándékos mindkét szemlehungnyáson is alaposan túlmentek. Általában azonban épen a brutális s erőszakos bűntények azok, melyek odaát is ép úgy elültek s összezsugorodtak, mint nálunk.

Állapodjunk meg például Párisnál. A dicső, a szép Párisnál, melyet a nemzeti hiúságukban mindig túlzó francziák a városok városának, a kultura és szellem központjának szoktak volt oly előszeretettel emlegetni. Holottan a francziák fővárosa a romlottságnak is melegágya volt: a bűnözés gócpontja, melynek szereplő hősei nem is a szintén nagy számban ott grasszáló nemzetközi kalandcrok, szélhámosok, előkelő, finom gárdájából toborzódtak, hanem ép ellenkezőleg a világ legtipikusabb s legvérszomjabb *banditáiból* alakultak, kiknek vadságához s brutálításaihoz képest az Abruzzók brigantijai vagy a mi rónáink egykori szegény legényei rokonszenves ábrándozók voltak csak. Egy külön bűnvilág organizálódott Párisban a kültelki lebujok csatornavilágában: a rettegett apacsok szervezett birodalma.

Nevük, létezésük *fogalom*má nőtte ki magát. Nem volt az a gázság, az az erőszak, mely abba bele nem illett volna.

De ha most a semleges lapokban itt-ott elhelyezett tudósításoknak, ismertetéseknek teljesen hinnünk lehet, úgy a háború végzett a bűnnek e szerves összeesküvőivel is. A «New-York Times» tudósítója így nemrég hosszabb beszélgetést folytatott a párisi rendőrprefekussal, a ki arra a kérdésre, hogy mi van az apacsokkal, röviden így felelt:

— Az apacsok? Hogy mit csináltunk velük? Nagyon rövidesen csináltuk. Ma már ninesenek apacsok Párisban. Gyilkosság, betörés, utonállás a háború kitörése óta Párisban úgyszólván nem is volt! — fejezte be a párisiak rendőratyamestere, egész bizonyosan nem minden túlzás nélkül.

— Egyáltalában — folytatta azután — a mi munkánk a háború óta kevesebb lett. Vannak ugyan új problémák, de győzzük. Ilyen például az idegenek felügyelete — nagyon szépen mondta ezt a párisi rendőrfőnök, pedig bátran üldözésnek is mondhatta volna — a kémkedés ellenőrzése, ámbár annak irányítása a hadügyminiszterium dolga. A párisi rendőrségből 1600-at vontak be katonai szolgálatra, de a rendőrségem azért

elég. A párisiak fegyelmezettsége a háború óta határozottan megjavult.

Igy csevegett a párisi rendőrfőnök a nagy amerikai újság riporterének a kelleténél is rózsásabb szemüvegen át szemlélve a dolgokat.

Egyben azonban teljesen igaza van. Amerikai újságok panaszkodtak közvetlen a háború kitörése után, hogy az óvilág söpredéke valósággal elárasztja az új világot . . . a nagy és kis csirkefogók, a kik Európa nagy fővárosaiban termékeny talajra lettek eddig obzskurus üzelmek számára, most a sülyedő hajókról menekülő patkányokként, rajokban vándoroltak ki Amerikába és most ott folytatják ugyancsak kevésbé közhasznu tevékenységüket. A legnagyobb hiba pedig az egészben az, hogy köztük tipikus fegyenczek, gyilkos rablóalakzatok is menekülnek vitorlázva, minek ékes bizonyosságául New-York külnegyedeiben hallatlanul szaporodnak a legvakmerőbb utonállások és betörések. . .

Felesleges lesz külön hangsúlyozni, hogy az amerikai sajtó e panaszai többnyire az entente-országokból kifelé áramlott bevándorlásra vonatkozott — lévén azok a kultura forrásai s egy igaz otthonai ebben is. Jelentékeny százalékokat szolgáltatathatott tehát első sorban Páris. A párisi apacsvilág azonban mégsem Amerikába tűnt el.

Érdekes tanulságokat nyújtanak erre a *madridi* lapok, melyek őszinte megdöbbenéssel konstatálják a madridi személybátorságos állapotoknak hirtelen megrosszabbodását s ennek okát a párisi apacsokban találják, kik a háborús Párisból egyszerűen Madridba szöktek.

A katonai kommandó kényelmetlenné vált az apacsoknak, kik a hazafiságot legkevésbé veszik szó szerint s most Madrid homályos városrészeiben bujkálnak, nyomukban a félvilági, az utczai nők egész raja, úgy hogy a jámbor madridi rendőrség az új helyzet előtt ma még egy kissé elfogódva áll. . .

A francziák pedig valószínűleg nem nagy buzgalommal fogják visszareklamálni a megszökött apacsokat, kiknek távolléte — a párisi rendőrfőnök kijelentései szerint is — alaposan megjavította Páris biztosságát is.

De nem javithatta meg a — csakúgy mint nálunk — kriminálitásnak azt a részét, mely «kereskedelem, üzlet s jótékonyosság» czéjére s takarója alatt ma mindenütt egyformán minden idők leggrandiozusabb bűneit szövi. A háború kezdetén tán inkább Oroszországra volt a figyelmünk irányítva, mint a hol ezeregyéjszaka meseibe illő szakavatottsággal lop mindenki — nagy úr, kis hivatalnok — ha egyszer hozzá fér. Nem lehet ugyan mondani, hogy tulságosan csalódhatunk, mert elloptott kikötőkről s vonatokról ma is régél a fáma, a háborús panamák sokadalmával is hihetetlen vakmerő-

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfuvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserelése és javítása.

◆◆◆◆◆ Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő. ◆◆◆◆◆

Az Adriáról. — Torpedóhajók «az olasz határnál».

ségeivel azonban Franciaország túltett valamennyi hadviselő félén.

A francia hadseregszállítók között például előkelő helyet foglalnak el még a nők is. Nők, kik a boldog békés időben az éjjeli vigasság ügyét szolgálták bájaiknak a jól fizetett forgalomnak való átengedésével, a háború kitörése után pedig egyszerre — hivatásos hadseregfliferánsokká alakultak át, a kik rögtön abban a helyzetben voltak, hogy a hadseregnek a puskától kezdve a száraz tejig mindent szállítottak.

A bírósági tárgyalások legeslegvégül azután megmutatták, hogy a félvilági hölgyek mögött milyen előkelőségek lapultak meg. A francia kamarában még minisztert is gyanúsítottak. Milliók és milliók mentek veszendőbe így, melyet az áldozatkész francia közönség — kivált a mikor a jótékonyásra apelláltak — bőkezűen ontott közönséges szélhámosok s börtönviselt exisztenciák kezébe.

Minden idők szenzációi közé fognak azonban különösen a francia katonaszabadtási bűnperek tartozni, melyek egyikében egy volt hazánkfia is tevékeny részt vett. Neve ugyan nem erősen magyaros — *Gerfunkel*-nek hívják — de itt született Magyarországon. Serdülő korában került Párisba az élénk fiú, a hol utczai énekesekhez szegődött. Holmi kis utonállásokért már akkor támadt összeütközése a párisi rendőrséggel. Később egy nagyobb *rablásban* vett részt. Egy bankpénztárost ütöttek le világos nappal. Gerfunkelt is elfogták és mert czimboráira vallott, enyhén két esztendei börtönre ítélték. Büntetésének kitöltése után Brüsszelbe ment, ott pedig úgy látszik alaposan kiművelődött, mert a mint utána Párisba visszament, már nagystilű gonosztevővé vedlett. Dupla életet élt: Páris gonosztevő negyedében a tolvajelemekkel élénk összeköttetéseket fentartva, lendületés orgazdaüzletet vitt, a város belrészében pedig mint orvos és kutató lépett fel, a ki tudományos buvármunkálatokkal foglalkozik. Nagy biztonsággal lépett fel bőkezűen szórta a pénzt s így csakhamar a társadalom minden körében nagy befolyásokra és összeköttetésekre tett szert. A háború kitörésekor ezeket azután megfelelőképen értékesítette s jól kereső tagjává avatódott egy katonaszabadtásokkal foglalkozó bandának, melynek nemrég egy-két nap alatt egyszerre negyven tagját tartóztatták le.

*

Ilyen szemlélődések mellett vajjon beszélhetünk-e a háború javító hatásáról?!

A háború kitörése után a bűnözés széles terén mintha tényleg szélesend állott volna be. A bűn uralma azonban örök és a halál, pusztulás, dicsőség, győzelem hősi époszai mögött a bűntevők apró férgei és nagy dúvadjai megint csak megkezdték hitvány, silány játékaikat. De ma mintha másképen lenne sok-sok minden. A bűnözés sehonnai, proletár rétege, melynek kenyere volt a

bűn, szétszakadozott. Sok-sok fegyvert ragadott szintén s ott egyre az élet és halál küszöbén járva, megjavult, megtisztult lélekben. Az itthonmaradottja pedig munkához foghat és fog, melynek oly drága ma az ára.

Megritkultak tehát a bűnstatisztika sorai. De jött rögtön a pótlás. Nem a rongyosak, a sokszor éhezők nyomorseregéből, hanem a lusta kényelem s bársonyos otthonok élelmes spekulánsaiból, kik «a háborús konjunkturákat» csak úgy tudták nézni, hogy ezek az ő hirtelen meggazdagodásukra valók... bármely eszközök árán!

A közönséges tömegbűnözések leapadtak a háborús időkben, megszorodtak azonban a *nagystilűek*, az *egyéniek*... tisztult. ürült a bűn birodalmának sok-sok területe a benlakóktól, de ellepték megint az aranyborju körül tánczolóknak oda betámolygó, betévedt seregei.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kartali kasszabetörés.

Irta: Nyomozó.

Lesz még cigánylakodalom! Úgy-e Borinka, megmondtam, hogy eljövök érte, ha addig élek is!

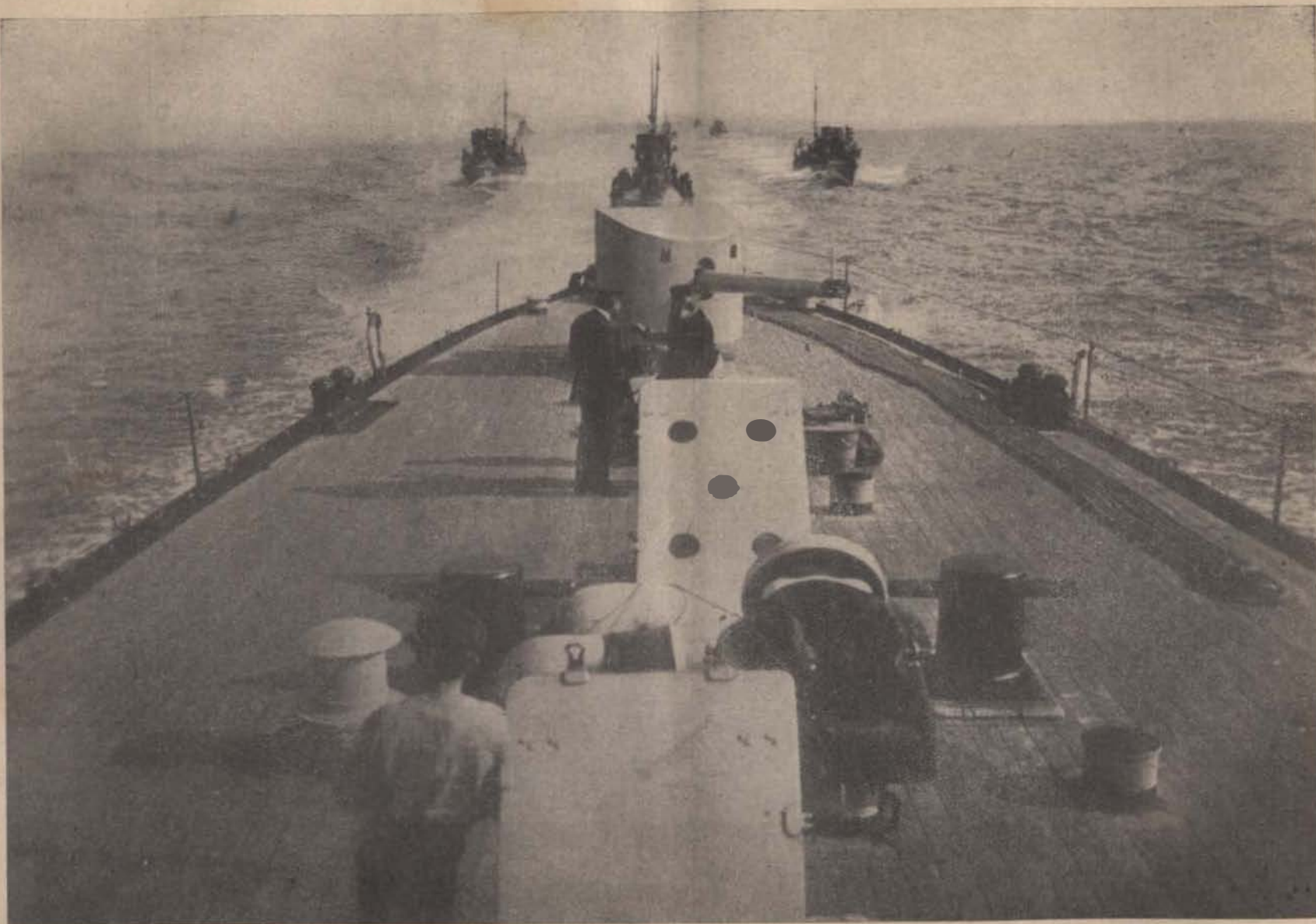
Ezekkel a sokatjelentő szavakkal köszöntött be Bagara Rafael Péter aliás Lakatos József, a mult évi karácsony táján Horvát Vinczéhez, aki a pilisvörösvári erdőben még a mult év őszén felállított óriási sátrában huzódott meg az egész karavánjával.

Olyan területű volt ez a fészek, mint egy czirkusz-sátor. Meghuzódhatott benne kocsistól, lovastól egy falualja cigány. És mert Horvát Vincze mindig tisztelte a vendégjogot, volt is látogatója folytonosan, ami ugyan nem annyira a sáturnak és szíves vendéglátásnak, mint inkább a lánya: Borinka szép szemeinek volt tulajdonítható.

Horvát Borinka ragyogószemű, darázsdereku szép leány volt. Igazi cigányszépség. Nem igen lehetett hozzá hasonlót találni a cigánysoron. Ez okból keresték fel oly gyakran és oly sokan Faraó ivadécai a Horvát Vincze sátorát.

Hogy pedig a Bagara beköszöntő szavainak a jelentőségét megértsük, tudni kell, hogy a Borinka leányzó pár év óta az ő szíve választotta és cigánymódszer szerinti jegyese volt. Sőt a lakodalmat, minden felesleges állami és egyházi czeremónia nélkül, csakúgy cigánymódszerre már akkor megtartották volna, de *véletlenül* egy pár betörés és valami lólopás félebe keveredett Bagara s ennek folyományaképp két esztendőre Vácra bellebeződött. Elváláskor azonban hűséget fogadtak egymásnak s ez okozta hogy a sok kéréjelölt közül egy sem nyerte meg a tetszését a Borinka leányzónak.

Természetesen nagy örömmel fogadták Bagarát a cigánysoron. A menyasszonyjelölt a már említett ok-

Az Adriáról. — Csirkáló flotilla.

ból, az örömapa és anya pedig ezekenfelül még azért is, mert Bagara világlátott, tapasztalt és főként vállalkozó szellemű legény volt, aki *nyitva tartotta a szemét mindig*, ha valahol járt és nemcsak felismerte a helyet ahol *dolgozni* lehetett, hanem el is végezte ott a dolgot rendesen.

Horvát Vincze ezuttal *igazán* otthon volt, mert ő Pilisvörösvárt vallotta szűkebb hazájának. A telet otthon akarta tölteni. Egyrészt, mert a pár hónap előtt kiszabadult vőlegényt várták, másrészt mert a fővárosi lóvásárokon mindig találkozott olyan vidéki ismerősökkel, akiknek eladni való gyanus portékáik közvetítését elvállalhatta.

A vendéglátás örömeit pár nap alatt kiélvezve rátértek a fiatal pár összeházasítására. Erre vonatkozó tervezettség közben Horvát megemlítette, hogy szerezni kéne valamit, mert a lakodalomhoz sok minden és még pénz is kellene. Sertésvész nincs a közelben, a baromfi se hull. Hús, bor és pálinka nélkül pedig nagyon szegényes lenne a lakzi még a háborús viszonyok között is.

Ezeket a czélzatos szavakat nem azért mondta Horvát, mintha addig tétlenül töltötték volna az időt. Dolgoztak ők addig is, de csak *kicsiben*, amennyiben mult év december 3-án Pisztránckzi Péter pilisszántói lakosnak az országuton haladó kocsijáról 66 K értékű szivart, dohányt és cigarettát loptak el.

Másnap Peller Jakabnének hasonló körülmények között tűnt el a kocsijáról 44 K értékű négy csomag zsebkendő, fehércukor, kávé és talpbőr; pár nappal később — 10-én — pedig Szkupek Ferencznét károsították meg ugyancsak hasonló módon 35 K értékű korpa, kávé és rizs ellopásával.

Ezek azonban afféle gyerekcsínyek voltak csak s talán éppen a purdék követték el, gyakorolván magokat a kézművészetben. S miután a károsok is csak otthon vették észre a hiányt és magok se tudták, hol lophatták meg őket; Horvát és társai sohasem voltak ezek miatt meggyanusítva. Viszont jelentéktelen semmiségek voltak ahhoz is, hogy ezek felhasználásával lakodalomra lehessen gondolni.

Bagara elértette leendő apósa czélzatos szavait és hogy a hozzáfűzött reményeknek megfelelően, kategorizálja kijelentette:

— Ha pénz kell, csak mondják meg, hogy hol van és legyen, aki segítsen elhozni, lesz annyi, akár kanállal eheti az egész karaván!

— Tudok én egy helyen — szolt közbe Sztojka György (gyerek) — ott sok pénz van és nem is lesz nehéz elhozni!

Erre már összéb huzódott a karaván érdemesebbje és Sztojka, hogy a kíváncsiakat kielégitse, el is mondta

mindjárt, hogy a közelmultban való kóborlásai közben hosszabb ideig tartózkodott Kartalon és környékén és ott hallotta, hogy a község házára nagyobb összeg pénz érkezett a hadisegélyek hosszabb időre való kifizetésére.

Elmondta továbbá, hogy a pénzt a község házában tartják s bár a jegyző ugyanabban az épületben, de két szobával arrébb lakik, éjjel könnyen hozzáférhetnek a kasszához és a betörés sem lesz nehéz munka. Ha tehát legalább hárman lehetnének, ezt a munkát elvégezhették hamarosan.

Sok biztatás nem kellett, mindjárt akadt harmadik is Horvát János (punka) személyében. A vállalkozásra meg is itták az áldomást azonnal, nehogy valamelyik visszalépjen.

Ez történt folyó évi január 4-én. Másnap a három cigány utnak eredt, még pedig a jó fogás reményében vonaton. Így mentek Budapesten át Hévizgyörkig, ahova délután 3 óra tájban érkeztek meg.

Ekkor még világos lévén, a közeli uradalmi birtokon egy szalmakazalban huzódtak meg. Elővették a Borinka által utravalóul készített pogácsát és jól befalatoztak, a maradékot pedig, hogy terhükre ne legyen, a kazalba rejtették el azzal a szándékkal, hogy akárhogy is fordul a dolog, visszafelé úgy is arra jönnek és szükségük lehet rá, tehát majd előveszik. Azután, amint besötétedett, belopóztak a majorba, ott egy-egy vasjáromszöveget vettek magukhoz és besurrantak a kastély kertjébe.

Hogy ott is be akartak-e törni, vagy mi más szándékuk lehetett, azt nem sikerült bizonyítani. De nem is tehettek semmit, mert a kutyák észrevették őket s ezek ugatására az éjjeliőr kutatni kezdte a lárma okát, mire — más irányban nem menekülhetvén — a kert hátsó kapujáról lefeszítették a lakatot és ellillantak Kartal felé.

A községhez érve Bagara bement szétnézni. Csend volt a faluban mindenütt. A község házában nem volt senki s a jegyzőnél sem volt már világosság. Erről társait értesítvén, besurrantak mind a hárman. A község háza rozoga ajtaját, csakúgy kézzel, hamarosan kifizették és míg Horvát a kapuban vigyázott, Bagara és Sztojka gyertyavilágnál az irodaollóval felfeszítették a jegyző íróasztalát. Az olló eltört ugyan és jól megebezte a Bagara kezét, de ez nem volt baj, mert három darab százkoronás volt a munka eredménye.

Ezt még kevésnek találták. Gondolták, hogy a többi a Wertheim kasszában lesz. Előre látták azonban, hogy alkalmas eszköz hiányában ennek a feltörése zajjal jár, tehát legjobb lenne elvinni, ha oly nehéz nem volna. Ennek is megtalálták a módját hamarosan. Leemelték a kassza felső részét és a külső ajtóig görgették.

Belátták azonban, hogy a község hosszú, sáros utcáján nem lehet azt így a kertekaljáig görgetni, felemelve

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémián, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16. — 18. — 26. szám.

pedig nem bírták. De a cigány leleményesség ebben is hamar segítségükre jött. Átmentek a szomszéd udvarra s az ott talált kocsit szétszedve, annak elejét áthúzták a községháza elébe, az egyik kerekét kivették s így felgörgettek rá a Wertheim szekrényt, majd egy ruddal felemelték a tengelyt és a kereket visszahelyezték. Mint-hogy pedig semmiféle alkalmas eszközük nem volt a szekrény kibontására, az irodában bűnjelként őrzött két favágó baltát vették magukhoz, s így felkészülve, kihúzták a szekrényt a kertek alá, mintegy 300 lépésnyire a községtől.

Ott aztán a baltákkal törték, zúzták, fessegették a pénzszekrényt, míg csak az egyik balta és a nyele szét nem szakadt. A másik pedig a szétfeszített szekrény ajtaja közé szorult, de még mindig nem juthattak hozzá a kassza tartalmához.

Dühökben mit tehettek mást, betörték a legközelebbi ház kamrájába s ott keritettek egy erős baltát. De telhetetlenségükben onnan se tudtak üres kézzel elmenni. Feltörték tehát két ládat s azokból mintegy 70 K értékű ruhaneműt és egyebeket összepakolva, éppen indulni akartak a zsákmánnyal, mikor a ház tulajdonosa: Lados Mihályné észrevette őket és lámpát gyújtva, a nála volt anyjával és nővérel együtt meglepte a kellemetlen vendégeket.

— Mit csináltok itt gazemberek, akasztófáralvók, ilyen szegény asszonyt akartok kirabolni, akinek az ura a harctéren van, stb? lármáztak, kiabáltak az asszonyok, amiből a cigányok megértvén, hogy férfi nincs a háznál, az elébök tartott lámpa fényénél pedig látták, hogy veszélyes támadástól nincs mit tartaniok, a három nő lármázása, siránkozása közben szépen elstáztak a lopott holmikkal ki a falu széle felé az ott hagyott pénzszekrényhez.

Az asszonyok lármájára csupán egy idősebb ember jött elő a szomszédból. Ez elment egy darabig a cigányok után, de amint meghallotta a pénzszekrény további feltörésével okozott pufogást és a cigányok káromkodását, ez sem mert közelebb menni, hanem rövid idő múlva visszatért az asszonyokhoz, de sem ő, sem az asszonyok nem hívtak másokat segítségül a betörők elriasztására.

Igy aztán a cigányoknak sikerült a pénzszekrény ajtaját zavartalanul kifeszíteni s a benne talált 14.459 korona papír és ezüst pénzt magukhoz véve, elsiettek egyenesen a hévizgyörki állomáshoz, a Ladosnétól ellopott ruhaneműket azonban, a gazdag zsákmány feletti örömeikben otthagyták a feltört szekrény mellett és megfélekedtek a kazalban hagyott pogácsáról is.

Az állomáson már több utas lévén, óvatosságból Sztojka és Horvát a kerítésen kívül húzódtak meg és Bagarára bízták a jegyváltást aki zsinóros csizmanadrágjában, prémes kabátjában, borotvált arcával amúgy

is valami vidéki kupecznek látszott és nem kelthetett gyanus feltűnést.

Ez kivitte társainak a jegyeket s míg azok továbbra is ottmaradtak, ő visszatért a váróterembe és ott várta be a nemsokára érkező vonatot, amelyre ugyan a többi utasok közt szállott fel, de mégis megfigyelte társait, hogy az ellenkező oldalon egy sötét kocsiba surrantak be, mire ő, hogy közelükbe lehessen, az azok előtti kocsiba szállott be.

Bármily ügyesek is voltak a cigányok, a váltóór mégis észrevette az ellenkező oldalon besurranókat és tudtára adta észleleteit a kalauznak és az éppen jelenlevő főkalauznak azzal, hogy azok bizonyosan jegy nélkül szállottak fel. A két kalauz, hogy meglepesse a gyanus utasokat, a kocsi két végén szállott fel s csak akkor lepődtek meg, mikor a gyanusnak tartott két cigány a jegyét előmutatta.

De még nagyobb volt a kalauz meglepetése amiatt, hogy előző napon is a cigányok vonatan teljesítvén szolgálatot, felismerte ezekben előző napi utasait, akik ezuttal — a Wertheim szekrényvel való bajlódás folytán — nyakik sárosak voltak. Éppen erre vonatkozólag faggatta őket, mikor belépett a kocsiba Bagara, aki megtudván miről van szó, azzal a sikerült kijelentéssel vette elejét a további kérdezősködésnek, hogy a komájánál voltak disznótorban s az ottani foglalkozás és ittas állapotban való gyaloglás közben sározódtak be oly nagyon.

Czigányokról lévén szó, a két kalauz még mindig gyanusnak találta őket, sőt a kalauz indítványozta is, hogy az aszódi állomáson csendőrijárőr szokott lenni, azokat értesíteni kellene, de a főkalauz arra való tekintettel, hogy rendes jegyük volt, más egyéb gyanus körülmény pedig fenn nem forgott, méltánytalannak találta nevezettek ok- és jognélküli zaklatását. Így a három betörő minden baj nélkül érkezett meg a fővárosba, ahol még aznap Sztojka egy kabátot, Bagara egy ezüst zsebórát vásárolt, majd pár helyen való rövid borozás után kísértáltak Pilisvörösvárra. Utközben Soly-már határában, minden számolás nélkül, csak úgy marék-számra mérvén a pénzt, megosztottak a zsákmányon, amelyből Bagara, völegényi állapotára figyelemmel, az oroslánrészt kapta.

A sátoralja karaván természetesen kitörő örömmel fogadta a jól sikerült vállalkozás híret s még nagyobb lett az örömük, mikor a három betörő azon melegében 3—800 korona hallgatási díjakat osztogatott szét köztük.

E felett már nem lehetett szárazon napirendre térni. Áldomást kellett inni a jól sikerült munkára. El is mentek másnap a korcsmába mindannyian. Ez lett a vesztük. Borozás közben megjött az étvágyuk a pénzre s egyesek kevésnek tartván a kapott hallgatási díjat, többet követeltek s emiatt alaposan összevesztek. Talán

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tüss gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

meg is késelték volna egymást, ha az ottani őrök egy járőre a verekedés hírére hamarosan meg nem érkezik és közbe nem lép.

A veszekedők nagyrésze, Bagarával együtt megneszelve a járőr jövetelét, idejekorán kereket oldott és visszamenekült az erdőbe, míg Sztojka György (gyerek) és Oláh István akik legjobban lármáztak és fenyegetődtek, csendőri pártfogás alá kerültek.

A két cigányt a járőr megmotozván, miután Sztojkanál 3583 koronát találtak, kérdőre vonták annak holszerzése iránt, mire ez azzal vágta ki magát, hogy a pénzt pár nappal előbb Tokod község határában találta. Miután pedig Oláh István semmit sem akart tudni arról, hogy a Sztojka állítása igaz-e vagy sem és önála semmi gyanusát nem talált a járőr, őt szabadon bocsátották, Sztojkat pedig az esetről értesített dorogi őröknek adták át, mert a beismert jogtalan elsajátítás vétségére nézve az volt illetékes, de főként azért, mert ugyanez az őr azt is közölte, hogy ott betörések történtek néhány héttel azelőtt, tehát alapos a gyanu, hogy Sztojka azokban résztvehetett.

A dorogi őrök bevezette Sztojka ellen a nyomozást. De mert ez abban az időben, mikor az említett betörések történtek, tényleg nem is járt ott és különben sem tudtak ellene semmiféle terhelő bizonyítékot felderíteni, nevezett az önként beismert jogtalan elsajátítás miatt — habár káros ismeretlen lévén és a vétség tényálladékát megállapító más körülmények sem voltak kideríthetők — átadták az esztergomi kir. járásbíró ságnak.

Míg ezek történtek, Forró Sándor járásörmester az illetékes versegi őrrel együtt a kasszabetörés tettesei után bevezette a nyomozást. S miután a helyszíni szemle adatai, különösen a Lados Mihályné és társai bemondása folytán kétségtelen volt, hogy a tettesek kóborcigányok voltak, távirati megkereséseket küldött legalább harmincz őrre s a beszerzett adatok alapján a tettesek nyomozását kérte.

Ebből tudta meg, de már későn, a pilisvörösvári őrök is a betörést és az őrparancsnok nyomban értesítette Forró járásörmestert ama gyanujáról, hogy Sztojka György valószínűleg részese lehet a betörésnek, s a nála talált nagy összeg ekként és nem a beismert jogtalan elsajátítás útján juthatott birtokába.

Forró járásörmester azonnal Esztergomba sietett és szóbeli jelentést téve a bíróságnak a Sztojka elleni gyanuról, a további nyomozáshoz annak kiadatását kérte. A bíróság nevezett és a bűnjelül lefoglalt pénzt, amelyek között véletlenül a jegyzőiroda asztalának feltörése alkalmával bevéreződött százkoronás is közte volt, kiadta, mire a járásörmester egyenesen a helyszíneére kísért Sztojkat, hogy onnan kezdve folytassa vele a nyomozást.

Éppen ebben az időben történt, hogy Balás György őrmeester budafoki, Gólyán János őrmeester czinkotai és

Orbán István őrmeester kerepesi őrparancsnok együttesen több betörés és lólopási ügyben szintén nyomozni indultak egy-egy járőrrel, de a budapesti csendőrkerületi parancsnokság által a kasszabetörés nyomozásában való részvételre utasítatván, Forró járásörmesterhez csatlakoztak és különböző irányban a még hiányzó tetteseket és az ellopott pénzt kezdték keresni.

A nyomozásnak ez a része egyideig könnyen haladt. Lados Mihályné és társai a velök szembesített Sztojkanál felismervén a nálok járt cigányok egyikét, ez nem tagadott tovább, hanem a betörés tervezésétől kezdve beismert mindent úgy, amint azt a fentebbiekben leírtam. Majd nyomon vezetve a járőrt, megmutatta a kazalban visszahagyott pogácsakészletet, a vasuti állomás felé haladtukban eldobott járomszöveget és a Ladosnétól ellopott, de szintén eldobott üres börpénztárczát, amelyet egy árpavetésen még jól kiismerhető nyomaik mellett találtak fel.

A pilisvörösvári cigánytanyán még ekkor semmit se tudtak a Sztojka elleni ügy fordulatáról s nyugodtan megtartották a Bagara és Borinka lakodalma is. Bagara azonban mégis megneszelt valamit és a lakodalom utáni egyik napon magához véve pár száz koronát, eltűnt a cigánytanyáról. Így a cigányokat meglepő járőröknek csak a másik tettest: Horvát (punka) Jánost sikerült kézrekeríteniök, de egyidejűleg őrizet alá vették a karaván többi nagykorú tagjait is.

Ezeknek a kikérdezése és részbeni beismerése folytán a Horvát (lakatos) Borinka menyasszony által az országút melletti árokpartba egy tejeskőcsögben elásott 3640 K, a Lakatos Mária holmijai közt előtalált 300 K hallgatásdíj, a Horvát (lakatos) Mária (punka felesége) által az erdőben egy sörösüvegben elásott 2020 K, az Oláh István felesége által egy befőttes üvegben az erdőben elásott 300 K hallgatásdíj előkerült. S ugyanakkor megállapították, hogy az eltűnt Balog Mária 400 K, egy másik szintén eltűnt cigánynő pedig 800 K hallgatásdíjat kaptak, míg a Bagara és Borinka lakodalma, amiket ki tudtak mutatni, 200 koronába került.

Balás őrmeester még ezzel az eredménnyel sem elégedett meg. Ő mindenáron el akarta fogni Bagarát is.

E célból előbb Esztergom és Komárom vármegyék egy részét kutatta át, majd az itt szerzett adatok alapján Orbán őrmeesterrel és társaikkal Salgótarjánba mentek. Itt Balás őrmeester egy Merkina nevű cigánytól megtudta, hogy Bagara az előző napon csakugyan ott járt, az óráját kínálta fel eladásra vagy zálogba, mert a pénze már elfogyott s azután Heves megyébe, a Mátra erdős vidékére távozott, ahol valamelyik karavannál tartózkodhatik.

Ennélfogva ebben az irányban haladt tovább az egyesült járőr s Mátraballa, Pétervására és Egerbakta környékén kutatták át az erdős területeket. Az erdőknek ez az átkutatása is előre megállapított terv szerint történt.

Köztudomásu, ugyanis, hogy a cigány akárhol is üt tanyát, mindjárt tüzet rak. Ez az ő éltető elemük. Akár nyár van akár tél, éjjel vagy nappal, a cigány sátonnál a tűz soha ki nem alszik.

A nyomozást tehát csak nappal folytatták s mindig azt figyelték, hol szál fel füst az erdőből. Ott vagy favágók, vagy cigányok tüzelnek. Minthogy pedig minden községben azt a választ kapták, hogy a favágás megkezdése csak a jövő hó elejére van kitűzve, logeltetésről vagy makkoltatásról pedig ezen a vidéken szó sincsen, teljesen biztosra vették, hogy ahol füst látszik, csak cigányok tüzelhetnek. Ilyen helyeken aztán — 8—10 vasvillás magyart véve magukhoz — körvadászati módjára bekerítve hirtelen meglepték s a mitsem sejtő tüzelőket, akik minden esetben cigányok voltak, összezedték.

Igy fogtak el Mátraballa község erdejében hét kőborcigány katonaszökevényt, majd az ezektől kapott adatok nyomán továbbhaladva, Egerbakta község erdejében magát Bagarát is.

Az összes tettesek és bűnrészesek így együttlétén, a nálok talált egyes bünjelek és részbeni beismerésük alapján rájuk derítették a fentebb ismertetett apróbb lopásokat s ezeken felül még a mult év december végén Perbál községben Mózes Ferencz kárára elkövetett egyrendbeli, majd a folyó évi január 6—10-ike között Sztojka János (galamb) Rafael János (mányó) es Rafael Ferencz (czima) által Ellenbacher János kerepesi, Faragó Mihály kistarcsai lakosok kárára elkövetett két rendbeli betörést is, mely utóbbiaktól ellopott sonkát, szalámit szárazkolbászt rumot és törkölypálínkát éppen a lakodalmi ünnepély alatt fogyasztották el.

Ugyancsak rájuk derítették a mult évi november 8-án Schiesl Antal ürömi lakos kárára elkövetett betörést, a honnan mintegy 100 K értékű különféle holmit loptak el s az ezekből még nálok talált egy pár csizma és ruhaneműek bizonyították tettességüket.

Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a karaván elilant tagjai közös körözés folytán Székesfehérváron még három cigánynő került kézre s ezeknél a márfentebbemlített 800 K hallgatási díj még megvolt, s így összesen több mint 10.000 K-t kerítették elő a kaszabetörés folytán lopott pénzből s emellett hét katonaszökevényt fogtak el és 10 rendbeli lopás és betörés részleteit is kiderítették, hát bátran állithatjuk hogy ennek a három hétig — január 6-ától 27-ig — tartó nyomozásnak eredményes lefolytatása — amelyben Balás őrmester ezuttal is fényes jelét adta minden irányban való nagy-kiterjedésű összeköttetésének és fáradtságot nem ismerő ernyedetlen kitartásának — nemcsak a lakosság de a bíróság előtt is nagyban emelte a csendőrség tekintélyét és kétségtelen bizonyítékot, szolgáltatott arra is, hogy az a csendőr, aki a nyomozásoknál az időt és fáradságot nem kiméli, a beszerzett adatokat helyesen csoportosítja, minden esetben eredményt tud felmutatni.

KÉPEINKHEZ.

Az Adriáról.

Az Adriáról, a mi szépséges tengerünkről valók azok a képek, amelyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk.

Hiszen megtehettük volna már ezt boldogabb időkben, a béke napjaiban is. De most sokszorta fontosabb nekünk az Adria. Akkor zavartalanul a miénk volt, legalább az északi és keleti része. De most éppen az Adria ami szépséges tengerünk, ellenünk lázította a háború kellős közepén, még a 30 évig hű (?) szövetségünket, az olaszokat is, akik irigylik tőlünk a mare Adriaticum-t s egyedül magoknak szeretnék megkaparítani a tiroli és a dalmát partvidékkel együtt, hogy minket teljesen elzárjanak a tengertől. Ezért fontosabb most nekünk az Adria, mint boldogabb időkben volt, amikor szépen megfértünk rajta az olasszal és minden más nemzetbeliek kereskedelmi hajóival és hadi flottáival. Ez okból mondhatjuk, hogy az Adria áll most ami nagy háborúnk nagy részének az előterében.

Ezt akarták volna maguknak kivívni a szerbek is. Csak egy utat az Adriára hangoztatták hosszú időn át. Persze Albánián keresztül. Hadi- és kereskedelmi kikötőkkel az albán partokon. A kis Montenegrónak is hasonló álmai voltak. Csakhogy hozzáállmodta még Raguzát, Cattarrót, valamint lejjebb és feljjebb a dalmát partvidéket. A közeli rokonság czimén az olasz királylal osztozkodni szerettek volna a tengeren. Nagyobbítani a czrnagorcok országát és emelni a tekintélyét: ez volt a cél. Így zuditott egyszerre reánk három ellenséget is az Adria. Mind azt szerette és úgy szerette volna mondani: Mare nostro ami tengerünk. Minket pedig teljesen elzárni az egyedüli tengeri utunktól, megfosztani ami szépséges Adriántól.

Ez volt a másik cél. Már évek óta, titokban egy követ fujtak ezért és előre örültek a sikernek. Örömiük azonban korai volt. Őrt állott a monarkia hadserege és és haditengerészete mindenik részen. S amikor kellett, egyik felé támadott, a másik felé védekezett, még pedig, amint a tények mutatják, mind a két irányban sikeresen. Két ellenségünkkel a három közül már végeztünk. Letörtük őket adriai terveikkel együtt. A harmadik még erőlködik s bár minden erejét megfeszíti, még sem juthat tovább az Adria birtokába, mint volt azelőtt.

HIREK.

Hadosztály-parancsnoksági dicséret. A cs. és kir. 35. gyaloghadosztály-parancsnokság, Hegyi János, I. sz. csendőrkerületbeli csendőrnek, a tápvonal-utak gyökere helyreállítása körül tanusított buzgalmaért, ésszerűségeért és erélyességeért, a legfelsőbb szolgálat nevében köszönetét és elismerését fejezte ki.

Adományok. Ujabban a következő adományok folytak be: a vak katonák javára a megszállott szerb területen működő dolni-kreini csendőr őrsről, Jaric Milos cz. őrmester a cs. és kir. bosznia-hercegovinai csendőr testület állományából 4 K, Nagy Mátyás és Udud József cz. őrmesterek, előbbi 14 K 50 f., utóbbi 12 K 50 f., Laurinyecz János csendőr 10 K 50 f., Sebestyén Sándor csendőr 10 K, Machalik Károly pótcsendőr 6 K, Dvorzsák Ferencz, Nagy Imre, Janovszky András, Ormos István, Kocsis József és Ferencsik János pótcsendőrök 2—2 K; továbbá ugyane célra, Varga Gusztáv járásőrmester 34 K 11 f.; az internátus javára: Posevicz Tivadar ruttkai vasuti mérnök, a szucsányi őrs utján. 1 korona 88 fillér. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Kérelem. Simon Ferencz Barczarozsnyón (Brassó megye) állomásozó csendőr kéri Nagy József III., VII. kerületbeli csendőrt, kivel 1914. évben a máramarosi orosz betörés alkalmával együtt teljesített szolgálatot, hogy czimét vele egy fontos ügyből kifolyólag közölje.

Holykó Antal népfölkelő őrmester, aki jelenleg Kasán, a pesti uti barakkórházban van, kéri Gordán Bálint őrmestert, aki a mozgósítás elrendelésekor Orsován teljesített szolgálatot, de azután ismeretlen helyre elvezényeltetett, hogy czimét vele mielőbb közölje.

Rokkant igényjogos altisztek próbaszolgálatra bocsátása. A honvédségi rendeleti közlöny legújabb száma a következő rendeletet tartalmazza:

A mozgósítás kezdetével az altiszteknek az egyes közszolgálati állások elnyeréséhez megkívánt próbaszolgálat teljesítése illetőleg ily próbaszolgálatra bocsátás iránti folyamodványaik benyújtása az 1914. évi augusztus hó 3-án kelt 108661/3. számú körrendelettel (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 37 914. szám) beszünttetett. Abból a czélból, hogy azoknak a rokkantá vált altiszteknek, akik az 1873. évi II. törvényezikk 1. vagy 2. §§-aiban foglalt feltételeknek megfelelnek, tehát igényjogosultsági igazolványra igénnyel bírnak, már most alkalmuk legyen arra, hogy az annakidején elnyerni óhajtott állásokra megkívánt képesítést megszerezzék, — ezennel megengedem hogy az ily altisztek próbaszolgálatra bocsátásukat az alább következő módozatok szerint — a mozgósítottság tartama alatt is kérelmezhesék. 1. Az illető altiszteknek igényjogosultsági igazolvánnyal kell ellátva lenniök. 2. A sajátkezüleg irt kérvényeket a próbaszolgálat teljesítésének engedélyezésére hivatott közp. hatósághoz, intézethez stb. kell czimezni és az előjáró parancsnokságnál benyújtani. Az ily kérvények azután a parancsnokság által megfelelőleg véleményezve — annak daczára, hogy az illető igényjogosultsági igazolvánnyal bir — kíséző jelentéssel közvetlenül hozzám terjesztendők fel. A 111907/3. 1915 (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 36/1915. szám és a 293612/3. 1915 (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 87/1915. szám) számú Körrendeletek alapján a tényleges szolgálatban meghagyott, valamint az egyébként tekintetbe jövő rokkant altisztek e körrendeletben foglaltak felől kioktatandók. A honvéd kerületi parancsnokságok e Körrendelet ismételt széleskörű kihirdetéséről gondoskodni tartoznak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Vitéz. 1. Viselésre nem jogosult s nem is kérheti, mivel csupán azokat illette meg, kik abban az időben tényleges szolgálatuk utolsó évét töltötték. **2.** Ha az elrendelt létszámfelemelések idején, az akkori I., II., vagy VII. honvéd kerületek területén legalább négy héten át tényleges szolgálatot teljesített. **3.** Nem ismerjük.

Káta. Rendszeresítve nincs s így nem is viselhető.

J. G. Moszezanka. 1. Esetleg újból ténylegesíthető, de mivel fogyasztóba vétele óta 5 év már eltelt, előző szolgálati ideje be nem számítható. **2.** Nem.

B. J. őrmester Olaszliszka. A m. kir. pénzügyigazgatósághoz folyamodhat.

O. B. Nagyludas. A legközelebbi magasabb czimzotes rendfokozatba való előléptetést.

Török szakaszvezető. 1. A kérdés tárgyalás alatt áll. **2.** Nem illetékes, bárhogy magyarozgatja is azt.

A. B. A csendőr személyének igazolására szolgál.

F. J. Újabb vizsgára nincs ugyan kötelezve, de a ténylegesítés előtt rendszerint egy rövid tanfolyamban még pótlólagos kiképzést nyer.

E. A. őrm. Rendszerint azt a formát használják, melynél a név a rendfokozat után következik.

Táb. posta 50. Sorrendben a 2. oszt. ezüst vitézségi érem után következik.

1914—1816. Világháború. 1. Küldöncdíj fejében 1 K 50 fillért fizet; enélkül a táviratot a rendeltetési helyen, mint levelet kézbesítik. **2.** Igen, de csak a község belterületén kézbesítendő táviratok után.

Fehérszegfű. Igen; megegyezés alapján.

R. J. Táb. p. 104. Tiszthelyettes.

E. L. ny. csendőr. Nejének nyugdíjra nincs igénye.

S. J. ny. őrmester. 1. Az őrsparancsnok megengedheti. **2.** Igen.

44. Havasi volt csendőr. 1. Nem. **2.** Az igazolvány gyakran téves adatokat tartalmaz. **3.** Tényregeztethető, de előző szolgálati ideje nem számítható be.

Vizsgázott altiszt. Nem jogosult, mert csupán a valóságos őrmesterek részére van előírva.

Erdélyi csendőr. Nincs számszerűen meghatározva; rendszerint annyi, hogy általa a házasulandók megélhetése elősegíthessék.

452 M. K. 1. Legközelebb. **2.** Folyamatban van. **3.** Gondoskodás tárgyát képezi.

W. J. 47. 1. Nem. **2.** Ha el lett látva, úgy igen.

M. 1916. 1. Minden engedély nélkül korlátlanul. **2.** Ugyanúgy. **3.** Tárgyaltan.

Z. J. A legénységi katonai szolgálati jelet akkor viselheti jogosan, ha azzal a kerületi parancsnokság által láttatott el.

HEGEDÜ

Csodásan szép hangú, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Cso-daerős, tiszta hangú **TAROGATÓ** öregi magyar hangszer, csodásan szép hangú, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valóai rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Fuvolák, cziperák stb. Hu-rok. Javítási műterem stb.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyel-
mesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet:
az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
meréseül:

Gencsi Arnold, egy hidfő parancsnokságánál beosztott
csendőr őrnagynak, és egyidejűleg elrendelni méltózza-
tott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék:
különleges alkalmazásban teljesített szolgálatai elis-
meréseül:

Friedrich József, IV. csendőrkerületbeli századosnak,
egy csendőrkerület parancsnokának.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

a bronz vitézségi érem:

Pető Pál csendőrnek, a II.,

Árvai Géza csendőr cz. őrmesternek, az V.,

Nagy Gábor csendőr cz. őrmesternek, a III. számú
csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Nagy György István csendőr cz. őrmester és Sipos
István csendőr, ez utóbbi a IV. számú csendőrkerület
állományából, a tövisi állomáson, az államvasutak ká-
rára elkövetett nagyszabású lopások tetteseinek,
fáradhatatlan és ügyes nyomozással történt kézrekeri-
téseért;

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Varga János I., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmester, az 1915. évi október és november-havá-

ban, Besztercze-Naszód megye, Szászlekencze, Maros-
szentgyörgy, Besenyő és Szásztörpény községekben el-
követett 10 rendbeli betöréses lopás és három lopási
kísérlet tetteseinek, 12 napon át teljesített nyomozás-
sal történt kiderítéseért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

Radványi János, V. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmester;

1916. évi július hó 1-ével:

Márovics Mátyás és Hódi Sándor, II. számú csendőr-
kerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915. évi április hó 16-ával:

Árvai Géza, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 1-ével:

Bárdi Sándor, Polovics János, Szabó Sándor I., Ko-
vács Ferencz I., Popovics György, Görögy Mihály és
Teleki József II., számú továbbá Szonleitner Ferencz és
Szecsődi Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Strelec Ferencz Flórián és Bálint János I., VI. sz.
csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 6-ával:

Jepure Vazul, Nagy Károly II., Kelemen Károly,
Takács Vincze II., Néveri László, Gerencsér István.
Theisz András, Egri Boldizsár, Kovács Sándor, Szöllösi
Sándor, Keeskés József, Lőrincz Bálint, Onódi József,
Parcsámi János, Ruta István, Szücs József, Széles Fe-
rencz I., Szolgai József, Németh József II., Gyarmati
János, Végh Mihály, Gász Zsigmond, Timkó József,
Bezák József I., Bukoviczki György, Szabó Lajos I.,
Markos György, Petrovics József, Jánoska József II.,
Pócs Gyula, Adamovics Izidor, Bezur Béla, Balázs Mi-
hály, Dudás István, Füssi Márton, Fehér Antal, Ferenczi
Károly, Haskó Antal, Kálmán Vendel, Korenek István,
Oszlej Márton, Schvarecz Henrik, Sulka János, Puss
András, Szigeti Bálint, Uhrin József, Vajda Gáspár,
Ferencsik János, Jankó József, Foltinovics Mihály,
Hegyi József, Adamecz Flórián, Kardos István, Juhász
István II., Dorotovics (Veres) János, Forgács Mihály,
Harsányi Antal, Kolbek István, Sárközi János III.,
Szép Károly, Tóth István V., Válint István, Almási Si-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Felfogadunk betéteket takarékpénztári könyveskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

mon, Horváth Sándor II., Horváth Pál I., Lujber Géza, Mentés József, Szabó Ferencz I., Balázs Alajos, Südi Ferencz, Tárnok Pál, Álló Lajos, Rajkai János, Kusnir Cziprián, Németh Sándor, Abdai Márton, Bajsz, Gyula, Czibók Jenő, Erdős Imre, Horváth Pál II., Kiss István II., Miklós István, Szemes József, Kakó Illés, Szabó János IV., László Imre, Czifra Mihály, Klebercz Ferencz, Erdélyszki Pál, Lukács György, Pápai Lajos, Csuka János, Dubniczki István, Kovács Lajos, IV., Magyarai Ferencz, Németh József VI., Viglás Ferencz, Paulik János, Farkas Benő, Szabó Elek, Bulej (Zajacz) Vincze, Szabó Ferencz II., Bezenhoffer József, Bazsó István, Fekete József II., Hornyák István, Jelemenszki József, Németh Antal, és Sandrik Márton V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Vajda András VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, 3 darab;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Z. Fekete János csendőr cz. őrmester 8, Juráncsik János csendőr cz. őrmester 5, Kugyela János csendőr cz. őrmester 4, Kovács Lajos, Biró Antal csendőr cz. őrmesterek, Neumann Ádám csendőr 3—3, Lőrincz István, és Haris József járásőrmesterek, Biró Sámuel csendőr, Popovics Antal őrsvezető cz. őrmester, Konecz Dániel, Buzi Imre csendőr cz. őrmesterek, Mizsei Pál őrsvezető cz. őrmester és Timár Lajos csendőr cz. őrmester 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mager János cs. cz. őrmester, Fischer Margittal, 1916 április 24-én, Temesvárott.

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Vittek Márton cs. cz. őrmester Haszák Máriával, 1916 április 27-én, Ipolyságon.

a m. kir. V. számú csendőrkerületben:

Rákóczi Gábor őrsvezető cz. őrmester, Mihály Zsuzsannával, 1916 május 14-én, Poltáron;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületben: Csökly Gábor cs. cz. őrmester, özv. Jerolin Máriával, 1916 május 1-én, Bicskén.

Vizi János cs. cz. őrmester, Takács Máriával, 1916 április 23-án, Lengyeltóiban.

Teller József őrmester, Pócza Apollóniával, 1916 május 24-én, Ujkéren.

Dobos Lajos csendőr cz. őrmester, Sárkány Máriával, 1916 április 15-én, Kovácshidán.

Molnár János III. csendőr cz. őrmester, Varga Annával, 1916 május 17-én, Mosonszentjánoson.

a m. kir. VII. számú csendőrkerületben: Jóbi Károly őrmester, Tornyi Ilonával, 1916 április 16-án, Kolozsváron.

Pál István I. őrsvezető cz. őrmester, Albert Tóth Ágnessel, 1916 április 25-én, Ozsdolán.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületben: Kolozsvári Pál cs. cz. őrmester, Alb Máriával, 1916 április 17-én, Borosjenőn.

Józsa György cs. cz. őrmester, Marhás Etelkával, 1916 május 3-án, Sarkadkeresztúron.

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Pál Domokos őrsvezető cz. őrmester, Ritter Jolán Amáliával, 1916 május 14-án, Izsákon.

Pichler János őrsvezető cz. őrmester, Bartha Gizellával, 1916 május 13-án, Kerekegyházaán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborig

csendőrségi sapkák

és **aczelzöld hajtóka posztó** már kapható. ::